

Eesti Ratsaspordi Liidu kolmevõistluse määrustik

Kehtib alates 01.01.2026

EESSÕNA

Eesti Ratsaspordi Liidu (edaspidi ERL) kalenderplaani kuuluvate rahvuslike kolmevõistluste aluseks on ERL kolmevõistluse määrustikus sätestatu. Käesoleva määrustikuga otseselt reguleerimata küsimustes kohaldub FEI kolmevõistluse määrustikus ja FEI veterinaarmäärustikus toodu.

Kolmevõistluse määrustik keskendub peamiselt kolmevõistlust puudutavatele reeglitele ning seda tuleb kasutada kooskõlas teiste ERL määrustike ja ametlike dokumentidega.

Kolmevõistluse koolisõit ja takistussõit toimuvad vastavalt ERL kooli- ja takistussõidumäärustikele, kui kolmevõistluse määrustikus ei ole teisiti kirjas.

Võistlejal ja tema treeneril on kohustus olla kursis kehtivate reeglitega ning teha kõik endast olenev, et võistlussooritus oleks reeglitega kooskõlas.

SISUKORD

Eessõna	1
Sisukord	2
HOBUSE HEAOLU KODEKS	4
1. PEATÜKK – SISSEJUHATUS	5
ART 1 Ratsaspordiala kolmevõistlus	5
ART 2 Kolmevõistluse suhtes kohaldatavad reeglid ja määrustikud	5
ART 3 Kolmevõistluse võistluste kategooriad	5
ART 4 Kolmevõistluse tasemed	5
ART 5 Kalenderplaan	6
ART 6 Võistluse juhend	6
ART 7 Võistlejate vanused ja kategooriad	6
ART 8 Hobuste vanus	6
2. PEATÜKK – KOLMEVÕISTLUSE KVALIFIKATSIOON	6
ART 9 Üldiselt	6
ART 10 Taseme kvalifikatsioon	6
ART 11 Tiitlivõistluste lisakvalifikatsioon	7
ART 12 Hobuse taseme langetamine	7
3. PEATÜKK – RATSANIKU JA HOBUSE HEAOLU	7
ART 13 Ratsaniku heaolu	7
ART 14 Hobuse heaolu	7
ART 15 Ohtlik sõit	8
ART 16 Hobuse halb kohtlemine	8
ART 17 Ametlik hoiatus ja hoiatuskaart	9
4. PEATÜKK – RIIETUS JA VARUSTUS	9
ART 18 Ratsaniku varustus	10
ART 19 Hobuse varustus	10
ART 20 Varustuse kontroll	11
5. PEATÜKK – VÕISTLUSALAD	11
ART 21 Koolisõit	11
ART 22 Koolisõidu kohtunike arv ja paigutus	11
ART 23 Koolisõidu tulemus	11
ART 24 Takistussõit	11
ART 25 Takistussõidu tulemus	12
ART 26 Kross	12
ART 27 Krossirada	12
ART 28 Krossitakistused	13
ART 29 Hüpete arv krossil	13
ART 30 Krossi tulemus	14
6. PEATÜKK – ÜLDISED VÕISTLUSE REEGLID	15
ART 31 Paremusjärjestus	15

ART 32	Stardijärjekord	16
ART 33	Treening ja soojendus	16
ART 34	Päas võistlusväljakule	17
ART 35	Seisakud ja muudatused	17
ART 36	Kõrvaline abi	17
7.	PEATÜKK – VÕISTLUSE AMETNIKUD	17
ART 37	Üldiselt	17
ART 38	Peakohunik	17
ART 39	Koolisõidu kohtunik	18
ART 40	Takistussõidu kohtunik	18
ART 41	Sekretär	18
ART 42	Korrapidaja	19
ART 43	Veterinaar	19
ART 44	Rajameister	19
ART 45	Huvide konflikt	20
LISA A	– KOOLISÕIDUS LUBATUD JA KEELATUD SUULISED	21
LISA B	– KOOLISÕIDUS LUBATUD VALJASTE TÜÜBID	23
LISA C	– KOOLISÕIDU VÄLJAKUTE JOONISED	23
LISA D	– TASEMEPÕHISED KVALIFIKATSIOONINÕUDED JA VANUSED	24
LISA E	– KOLMEVÕISTLUSE TASEMETE PARAMEETRID	25
LISA F	– SISEKOLMEVÕISTLUSE TASEMETE PARAMEETRID	26
LISA G	– AMETNIKE KATEGOORIAD	27
1.	Kohtunikud	27
2.	Rajameistrid	27
3.	Korrapidajad	28
4.	Sekretärid	28
LISA H	- KOLMEVÕISTLUSE EDETABELITE PUNKTIARVESTUSE KORD	29
LISA I	– GRAAFILISED NÄITED VÕIMALIKEST VIGADEST KROSSIL	30

HOBUSE HEAOLU KOODEKS

Kõik, kes on seotud ratsaspordiga, peavad järgima käitumisreegleid ning tunnistama ja aktsepteerima, et hobuse heaolu peab alati olema kõige tähtsam ning seda ei tohi kunagi allutada võistluskirele ega majanduslikele huvidele.

1. Võistlushobuse ettevalmistamise ja treenimise kõigis etappides on alati kõige olulisem hobuse heaolu.

- Hobuste õige hooldamine. Hobuse majutus, söötmine ning treeningmeetodid peavad olema kooskõlas õige hooldamise printsiipidega ning ei tohi kunagi ohustada hobuse heaolu. Lubamatu on tegutsemine, mis võib hobusele kaasa tuua füüsilisi või vaimseid kannatusi, seda kas võistlustel või väljaspool võistlusi.
- Treeningmeetodid. Hobuse treening peab olema vastavuses tema füüsiliste võimete ning arenguastmega vastaval ratsaspordialal. Keelatud on kasutada treeningmeetodeid, mis on julmad, põhjustavad hirmu või milleks hobune pole korralikult ette valmistatud.
- Kapjade hooldus ning varustus. Kapjade hooldus ning sepa töö peavad olema heal tasemel. Hobuse varustus peab olema talle sobiv, et vältida valu ja vigastusi.
- Transport. Transpordi ajal peab hobune olema kaitstud vigastuste ning muude terviseriskide eest. Hobu veok peab olema turvaline, hea ventilatsiooniga, hästi hooldatud, regulaarselt desinfitseeritud ning seda peab juhtima selleks kvalifitseeritud isik. Hobune peab olema alati kompetentsete inimeste hoole all.
- Transiitveod. Teekond peab olema alati planeeritud nii, et hobustele võimaldataks korrapäraseid puhkepause ning ligipääsu veele ja toidule, vastavalt FEI nõuetele.

2. Hobune ja ratsanik peavad võistlemiseks olema heas füüsilises vormis, kompetentsed ja hea tervise juures.

- Füüsiline vorm ja kompetentsus. Võistlusel võivad osaleda vaid heas vormis hobused ja kompetentsed ratsanikud. Hobustele tuleb võimaldada puhkeajaga treeningute ja võistluste vahel, lisaks täiendavat puhkust pärast reisimist.
- Tervislik seisund. Ükski hobune, kes on nähtavalt haige või lonkab või kellel ilmnevad muude oluliste haiguslike seisundite sümptomid, ei tohi võistelda. Kahtluse korral tuleb pöörduda veterinaari poole.
- Doping ja ravimid. Dopingi ning ebaõige ravimite kasutamine ohustab hobuse heaolu ning on rangelt keelatud. Pärast iga veterinaarset ravikuuri peab hobusele andma enne võistlusel osalemist piisavalt aega taastumiseks.
- Kirurgilised protseduurid. Rangelt on keelatud kirurgilised protseduurid, mis ohustavad hobuse, teiste hobuste ja/või ratsanike turvalisust.
- Tiined või varsaga märad. Võistlemine on keelatud rohkem kui 4 kuud tiine või võõrutamata varsaga märaga.
- Juhtimisvahendite väärkasutamine. Hobuse julm kohtlemine kasutades kas loomulikke või kunstlikke (stekk, kannused jne) juhtimisvahendeid on rangelt keelatud.

3. Võistlused ei tohi olla tähtsamad hobuse heaolust.

- Võistlusväljakud. Treeninguid ja võistlusi tohib läbi viia ainult selleks sobivatel ning turvalise pinnasega väljakutel.
- Pinnas. Kõik pinnased, millel hobused jalutavad, treenivad või võistlevad, peavad olema ette valmistatud ja hooldatud.
- Ekstreemsed ilmastikutingimused. Kui hobuste heaolu ning turvalisus on ohus, tuleb võistlus ekstreemsete ilmaolude puhul kas katkestada või ära jätta. Hoolikalt tuleks jälgida, et hobused saaksid alati korralikult maha jahutatud.
- Hobuste majutamine võistlustel. Tallid peavad olema ohutud, hügieenilised, mugavad, hästi ventileeritud ja piisava suurusega vastavalt hobuse tüübile ja iseloomule. Pesemisala ja vesi peavad olema alati kättesaadavad.

4. Tarvitusele tuleb võtta kõik abinõud kindlustamaks, et peale võistlemist hoolitsetakse hobuste eest korralikult ning et neid koheldaks humaanselt ka peale nende võistluskarjääri lõppu.

- Veterinaarne hoolekanne. Võistlusel peab alati olema saadaval veterinaarne hoolekanne. Kui hobune on võistluse ajal vigastatud või kurnatud, peab ratsanik tulema sadulast maha ning veterinaar peab hobuse läbi vaatama.
- Loomakliinikud. Vajadusel tuleb hobune viia lähimasse kliinikusse, kus on võimalik teha edasisi uuringuid ning teostada ravi. Vigastatud hobust tuleb enne transporti ravida kuni ta on transpordiks valmis.
- Võistlusvigastused. Võistlustel tekkinud vigastusjuhtumeid tuleks jälgida ja analüüsida. Pinnasetingimused, võistluste sagedus jms. on riskifaktorid, mida tuleb silmas pidada vigastusjuhtumite minimaliseerimisel.
- Eutanaasia. Kui hobuse vigastused on ravimatud, siis tuleks hobune veterinaari poolt piinade vältimiseks magama panna.
- Võistlusspordist lahkumine. Kui hobune lahku võistlusspordist, tuleb talle tagada head tingimused ning loomasõbralik kohtlemine.

5. Kõik ratsaspordiga seotud isikud peaksid püüdma omandada parimat kompetentsuse taset, teadmisi ja oskusi võistlushobuste hooldamise suhtes oma konkreetsetes tegevusvaldkonnas.

1. PEATÜKK – SISSEJUHATUS

ART 1 RATSASPOORDIALA KOLMEVÕISTLUS

Kolmevõistlus on koolisõidust, takistussõidust ja krossist koosnev mitmevõistlus, mille võistleja peab läbima ühel ja samal hobusel, ning mis nõuab võistlejalt laialdasi teadmisi ratsaspordist, oma hobuse võimetest ja treenitusest.

Kross on kõige põnevam ja väljakutseid pakkuvam ratsutamisoskuse ja hobuste tundmise proovikivi, kus õiged ratsutamise ja treenimise põhimõtted kannavad vilja. Kross keskendub võistluspaari võimele kohaneda erinevates situatsioonides (ilm, maastik, takistused, pinnas jne.) demonstreerides hüppamise oskust, harmooniat, teineteisemõistmist ja üldist "head pilti".

ART 2 KOLMEVÕISTLUSE SUHTES KOHALDATAVAD REEGLID JA MÄÄRUSTIKUD

- 2.1 ERL kalenderplaani kuuluvad kolmevõistluse võistlused alluvad järgmistele reeglitele (vastavalt nende ajakohastatud versioonidele): käesolev kolmevõistluse määrustik (3VM), ERL üldmäärustik (ÜM), ERL koolisõidu määrustik (KSM), ERL takistussõidu määrustik (TSM), FEI statuut, FEI üldmäärustik, FEI kolmevõistluse määrustik, FEI veterinaarmäärustik, FEI juhend hobuste heaolu tagamiseks, FEI reeglid hobuste antidopingu ja kontrollitud ravimite kohta, FEI sportlaste antidopingu reeglid ning kõik muud FEI või ERL poolt välja antud dokumendid, mis oma sisu järgi kehtivad kolmevõistluse võistlustele (ühiselt: „ERL ja FEI regulatsioonid“).
- 2.2 Kui hobune osaleb kolmevõistlusel, siis antud võistlusega samal päeval ei ole lubatud osa võtta teistest võistlustest.
- 2.3 Registreerudes ERLis, esitades osalemisavalduse või osaledes võistlusel mis tahes rollis (võistleja, tugipersonal, hobuseomanik, võistkond, võistkonna esindaja, rahvuslik alaliit, korraldaja vms), kohustuvad kõik osalejad järgima kehtivaid ERL ja FEI regulatsioone mitte ainult võistluse ajal, vaid ka selleks valmistudes, ning vastutavad nende rikkumise korral tagajärgede eest.

ART 3 KOLMEVÕISTLUSE VÕISTLUSTE KATEGORIAD

3.1 ERL rahvuslik võistlus.

Eestis toimuvad rahvuslikud kolmevõistlused algavad koolisõiduga ja lõpevad krossiga ning jagunevad järgmiselt:

- a) ühepäevane kolmevõistlus – kõik kolm ala toimuvad ühel päeval;
- b) mitmepäevane kolmevõistlus – alad on jaotatud kahele või kolmele päevale;
- c) sisekolmevõistlus – sisetringimustes toimuv ühe- või mitmepäevane kolmevõistlus.

ERAND: kui rahvuslik võistlus toimub koos FEI võistlusega, siis CCN1* ja kõrgemal tasemel võib takistussõit jääda viimaseks alaks lähtudes FEI võistluse formaadist.

3.2 ERL tiitlivõistlused.

- a) Eesti meistrivõistlused (EMV) - vähemalt kahepäevased välitingimustes peetavad ametlikud tiitlivõistlused.
- b) Sisemeistrivõistlused (SMV) – vähemalt kahepäevased sisetringimustes peetavad mitteametlikud tiitlivõistlused.

3.2.1 Tiitlivõistluste kategooriad ja tasemed ning stardimaksudele kehtestatud maksimummäärad:

Võistleja kategooria	EMV tase	SMV tase	Stardimaks
Seniorid	CCN2*	CCN2*	110 €
Noored	CCN1*	CCN1*	90 €
Juuniorid	CCN100	CCN100	80 €
Poniratsanikud	CCN90	CCN90	70 €
Harrastajad	CCN90	CCN90	vaba

3.2.2 Võistlejal on õigus ühe kalendriaasta jooksul võtta osa kõigist tiitlivõistlustest, millesse ta vanuse (vt art 7) ja muude tingimuste poolest kvalifitseerub (vt määrustiku lisa D)

3.3 FEI võistlused.

Rahvusvahelised FEI kalendrisse kuuluvad võistlused (CCI1* jne), mis viiakse läbi vastavalt FEI regulatsioonidele.

ART 4 KOLMEVÕISTLUSE TASEMED

Rahvusliku kolmevõistluse tasemeteks on CCN70, CCN80, CCN90, CCN100, CCN1*, CCN2*, CCN3*. Iga taseme täpsemad parameetrid on määrustiku lisades E ja F.

ART 5 KALENDERPLAAN

- 5.1 Kalenderplaan on veebipõhine andmebaas, mis loetleb ERL poolt tunnustatud võistluseid ja neid puudutavat teavet (toimumisaegadest võistlustulemusteni).
- 5.2 Kalenderplaani üldised tingimused on reguleeritud ERL üldmäärustikuga ning täpsemad korralduse kriteeriumid käesoleva määrustikuga.

ART 6 VÕISTLUSE JUHEND

Võistluse juhend (edaspidi juhend) on dokument, mis annab võistluse kohta asjakohast teavet ning sätestab täiendavad reeglid või tingimused konkreetse võistluse kohta. Juhendi koostab võistluse korraldaja ning esitab ERLile kinnitamiseks lähtudes ÜM ptk 3 „Võistluse juhend“ toodust.

ART 7 VÕISTLEJATE VANUSED JA KATEGOORIAD

- 7.1 Võistleja vanuseks loetakse vanust, mis tal antud kalendriaasta jooksul täitub (nt võistleja loetakse 12-aastaseks kogu selle kalendriaasta jooksul, mille vältel ta saab 12 aastat vanaks).
- 7.2 Võistlejad jagunevad järgmisteks kategooriateks:

Võistleja kategooria	Vanus
Seniorid	18-aastased ja vanemad
U25	16- kuni 25-aastased
Noored	16- kuni 21-aastased
Juuniorid	14- kuni 18-aastased
Poniratsanikud	12- kuni 16-aastased
Harrastajad – vt lisaks Harrastaja määratlus	19-aastased ja vanemad

- 7.3 Kui korraldaja ei ole juhendiga teisiti sätestanud, siis vanuste alampiire (v.a harrastajad) järgitakse rahvuslikult ainult EMV klassides. Noorsportlasel, kes on EMV-I osalemiseks vanuseklassi alampiirist noorem, on osalemiseks vajalik ERL-i eriluba.
- 7.4 Täpsemad võistleja vanust puudutavad tasemepõhised nõuded on määrustiku lisas D.

ART 8 HOBUSTE VANUS

- 8.1 Hobuste vanuseks loetakse vanust, mis tal antud kalendriaasta jooksul täitub (nt hobune loetakse 5-aastaseks kogu selle kalendriaasta jooksul, mille vältel ta saab 5 aastat vanaks).
- 8.2 Võistlustel osalemiseks peab hobune olema vähemalt 4-aastane. Täpsemad hobuse vanust puudutavad tasemepõhised osalemise nõuded on määrustiku lisas D.

2. PEATÜKK – KOLMEVÕISTLUSE KVALIFIKATSIOON

ART 9 ÜLDISELT

- 9.1 Kvalifikatsioon on teatud norm, mille võistleja ja/või hobune peab täitma, et osaleda konkreetsetel tasemel või võistlusklassis.
- 9.2 Sisekolmevõistluses kvalifikatsiooninõuded puuduvad ning tulemusi kvalifikatsioonide täitmisel ei arvestata.
- 9.3 Peakohtunikul on kohustus kontrollida kõigi võistlusel osalevate paaride kvalifikatsioone enne võistluse algust.

ART 10 TASEME KVALIFIKATSIOON

- 10.1 Taseme kvalifikatsiooni täitmiseks lähevad arvesse tulemused (KV tulemus), mis ei ole vanemad kui 24 kuud ning vastavad järgmistele tingimustele:
- 10.1.1 koolisõidus mitte rohkem kui 45 karistuspunkti (min 55%);
- 10.1.2 krossis puhas sooritus takistustel (lubatud on üks turvasüsteemiga takistuse mahaajamine või lipust möödumine) ning mitte rohkem kui 75 sekundit üle normiaja;
- 10.1.3 takistussõidus mitte rohkem kui 16 karistuspunkti takistustel;

- 10.2 Kvalifikatsioon on paaripõhine (kui ei ole täpsustatud teisiti) ning võib olla täidetud võistleja ja hobuse poolt koos või eraldi. Kui on täidetud eraldi ja eri tasemetel, siis loetakse paari kvalifikatsioon täidetuks madalamal tasemel.
- 10.3 Täpsemad tasemepõhised kvalifikatsiooninõuded on määrustiku lisas D.

ART 11 TIITLIVÕISTLUSTE LISAKVALIFIKATSIOON

- 11.1 EMV-I osalemiseks kehtib poniratsanikele, juunioridele, **noortele** ja harrastajatele täiendav kvalifikatsiooninõue - vähemalt üks positiivne tulemus (ei ole katkestanud, elimineeritud või diskvalifitseeritud), mis on saavutatud EMV-le eelneva 12 kuu jooksul ning tasemel, mis võib olla kuni üks tase EMV tasemest madalam.
- 11.2 SMV-I osalemiseks kvalifikatsiooninõuded puuduvad.

ART 12 HOBUSE TASEME LANGETAMINE

- 12.1 Peale korduvat ebaõnnestumist krossil (kolm tõrget, võistleja/hobuse kukkumine, ohtlik sõit või **elimineerimine peakohtuniku otsusel**), peab hobune alustama võistlemist uuesti vähemalt üks tase madalamal tasemest, kus ebaõnnestuti. Antud kohustus tekib kui elimineerimine toimub:
- a) kahel järjestikusel võistlusel või
 - b) kolmandat korda ühe aasta jooksul.
- 12.2 Kui elimineerimised toimusid erinevatel tasemetel, siis lähtutakse taseme langetamisel kõrgeimast tasemest, kus elimineerimine toimus.
- 12.3 Hobune võib kõrgemale tasemele tagasi liikuda kui vastava taseme kvalifikatsioon on uuesti täidetud.

3. PEATÜKK – VÕISTLEJA JA HOBUSE HEAOLU

ART 13 VÕISTLEJA HEAOLU

- 13.1 **Meditiiniline informatsioon.**
Võistlusele saabudes peab ratsanik edastama sekretariaati nii enda kui ka oma tugiisiku kontakttelefoni. (peakohtunik vastutab, et see info oleks kogutud enne krossi algust).
Kui võistlejal on eriline tervislik seisund, mida on oluline teada esmaabi andmisel, siis peab ta sellest teavitama võistluse sekretäri (kes annab info edasi peakohtunikule).
- 13.2 **Tervislik seisund.**
Kui on kahtlusi võistleja tervisliku seisundi osas, siis konsulteerides võistluse meedikuga võib peakohtunik võistleja elimineerida ja keelata osalemise ka teistes sama võistluse raames toimuvates võistlusklassides.
- 13.3 **Tervisekontroll peale kukkumist.**
Iga võistleja, kes kukub hobuse seljast võistluse ajal, peab laskma end üle vaadata võistluse meedikul. Võistleja ei tohi hobuse selga tagasi minna või võistlusterritooriumilt lahkuda enne, kui on meediku poolt üle vaadatud.
Võistlejad ise vastutavad selle eest, et selline kontroll leiaks aset.
- 13.4 **Peapõrutus.**
Kui võistlejal on õnnetuse tagajärjel peapõrutus või selle kahtlus, tuleb võistleja elimineerida ning ta ei tohi osaleda üheski teises sama võistluse raames toimuvast võistlusklassis.

ART 14 HOBUSE HEAOLU

- 14.1 Hobuste heaolu jälgimine on väga oluline kogu võistluse vältel.
- 14.2 **Hobuste ülevaatus.**
Hobuste ülevaatus toimub, kui korraldaja on juhendiga nii sätestanud.
Ülevaatus peab toimuma puhtal, kindlal, tasasel, kuid mitte libedal pinnal. Hobust esitleb tema võistleja käekõrval seistes ja liikumises.
Peakohtunikul ja võistluse veterinaaril on kohustus elimineerida iga hobune, kes ei ole valmis võistlema, kas lonke, ebapiisava konditsiooni või mõne muu põhjuse tõttu. Lõplik sõna on siin peakohtunikul.

- 14.3 **Kukkumiste süstemaatiline intervjuu.**
Pärast iga hobusega kukkumist krossirajal peab võistleja ja kohtunike kogu (peakohtunik või liige) vahel toimuma süstemaatiline intervjuu või arutelu.
- 14.4 **Hobuste heaolu võistluse ajal.**
Peakohtunikul, konsulteerides võistluse veterinaariga, on õigus igal ajal elimineerida hobune, kes tema arvates lonkab või ei ole valmis võistlusel jätkama.
- 14.5 **Krossi soojendus.**
Võimalusel jälgib võistluse veterinaar või tema abiline krossi soojendust ja edastab vajadusel infot peakohtunikule.
- 14.6 **Krossi finiš.**
Peale krossi lõppu peab veterinaar finiši alas üle vaatama iga hobuse seisundi.
Võistleja, kes on krossil katkestanud, välja langenud või peatatud, on kohustatud oma hobust näitama veterinaarile enne **krossi alalt lahkumist**.
- 14.7 **Apellatsioon.**
Kui hobune elimineeritakse tema heaolu huvides, siis seda otsust ei saa vaidlustada. Kui asjaosalistel on küsimusi, peab peakohtunik tooma välja elimineerimise põhjuse.

ART 15 OHTLIK SÕIT

- 15.1 Sportlane, kes võistluse ajal tahtlikult või teadmatusel paneb ennast, oma hobust või kolmandaid osapooli rohkem ohtu, kui võistlusel osalemine seda nõuab, on käitunud ohtlikult ning talle võivad rakenduda sanktsioonid. Kõigil võistluse ametnikel on kohustus ohtlikust sõidust teavitada peakohtunikku, kes vajadusel reageerib juhtumile.
- 15.2 Ohtliku sõidu alla võivad kvalifitseeruda näiteks sellised teod:
- a) kontrollimatu sõit (on selge, et hobune ei vasta võistleja juhtimisvõtetele);
 - b) takistuste hüppamine liiga kiiresti või liiga aeglaselt;
 - c) korduvalt liiga kaugelt ära hüppamine (hobune lükatakse hüppesse selgelt liiga vara, lisades liigselt tempot takistuse poole sõites);
 - d) korduvalt ollakse hüppel hobuse liikumisest ees või maas;
 - e) järjestikused ohtlikud hüpped;
 - f) tõsine reageerimisvõime puudulikkus hobusel või võistlejal;
 - g) krossi jätkamine peale kolme selget tõrget, kukkumist või mõnda teist välja langemise põhjust;
 - h) pealtvaatajate ohustamine ükskõik millisel moel (nt rajapiirdest üle hüppamine);
 - i) takistuste hüppamine, mis ei kuulu võistlusraja sisse;
 - j) ametnike poolt antud juhiste mitte täitmine, pannes ohtu teise sportlase;
 - k) kurnatud hobusega krossi jätkamine.

ART 16 HOBUSE HALB KOHTLEMINE

- 16.1 Hobuse halvaks kohtlemiseks loetakse teguviisi, mis põhjustab hobusele valu või põhjendamatut ebamugavust. Kõigil võistluse ametnikel on kohustus hobuse halvast kohtlemisest teavitada peakohtunikku, kes vajadusel reageerib juhtumile.
- 16.2 Hobuse halvaks kohtlemiseks on, aga mitte ainult:
- a) pekmine;
 - b) sõidu jätkamine kurnatud hobusega;
 - c) sõitmine selgelt lonkava hobusega;
 - d) liigne steki, suulise ja/või kannuste kasutamine;
 - e) hobuste veritsus liigse steki ja/või kannuste kasutamise järgselt.
- 16.3 Steki liigne kasutamine loetakse hobuse halvaks kohtlemiseks ning iga juhtumi kohta teeb peakohtunik otsuse, võttes arvesse järgmist:
- a) stekki ei tohi kasutada sportlase emotsioonide maandamiseks;
 - b) stekki ei tohi kasutada peale võistluselt välja langemist;
 - c) stekki ei tohi kasutada peale viimase takistuse hüppamist rajal;
 - d) stekki ei tohi kasutada üle käe (nt paremas käes olevat stekki ei tohi kasutada hobuse vasakul pool);
 - e) stekki ei tohi kasutada hobuse pea peal;
 - f) stekki ei tohi kasutada rohkem kui kaks korda järjest ühes situatsioonis;

- g) stekki ei tohi kasutada liigselt takistuste vahel;
- h) kui hobuse nahk on vigastatud, siis on alati stekki kasutatud liigselt.

16.4 Kui hobusel ilmneb veri, siis igat juhtumit tuleb käsitleda eraldi:

- a) Kui koolisõidu soorituse ajal ilmneb hobusel veri, siis skeemi peakohtunik peatab hobuse kontrolliks. Kui tegemist on värsket veritsusega, siis võistluspaar elimineeritakse ja see otsus on lõplik. Kui kontrollimisel värsket veritsust ei leita, võib võistluspaar oma sooritust jätkata. Skeemi peakohtunik teavitab juhtunust ka võistluse peakohtunikku.
- b) Kui krossi soorituse ajal ilmneb hobusel veri võistleja poolt põhjustatuna (kannuste, suulise või steki tõttu), peab kohtunike kogu hindama iga juhtumit eraldi. Kui hobusel on värsket veritsust, võivad ametnikud lubada selle loputamist või pühkimist ning kui edasist veritsust ei esine, võib võistluspaar jätkata. Märkimisväärse veritsuse korral järgneb elimineerimine.

c) Kui takistussõidus ilmneb hobusel veri, mis on põhjustatud varustusest, abivahenditest või võistleja tegevusest, toob see kaasa ametliku hoiatuse.

c1) Muudel juhtudel (nt kui hobune veritseb ninast või näib olevat hammustanud keelde või huulde), võivad ametnikud lubada vere loputamist või pühkimist ning lubada võistluspaaril võistlust jätkata, eeldusel et hobune on võistluskõlblikuks hinnatud (vt art 16.4.c2). Kui käesolev artikkel kohaldub, ei määrata võistlejale ametlikku hoiatust.

c2) Kõigil juhtudel, kus hobusel esineb verejälgi, võib hobusel lubada võistlemist jätkata ainult juhul, kui kohtunike kogu on võistluse veterinaariga konsulteerides leidnud, et hobune on võistlemiseks kõlblik.

Kõigi võistleja poolt põhjustatud väiksemate verejuhtumite* korral suus või kannuste piirkonnas määrab peakohtunik võistlejale kolmevõistluse ametliku hoiatuse pärast seda, kui võistlejale on antud võimalus ärakuulamiseks.

* hobuse väärkohtlemisele viitavaid juhtumeid käsitletakse vastavalt art 17.

ART 17 AMETLIK HOIATUS JA HOIATUSKAART

17.1 Ametlik hoiatus antakse välja kindlasti järgmistel puhkudel:

- a) võistleja jätkab krossi peale selget kolme tõrget, kukkumist või mõnda muud väljalangemise põhjust;
- b) ohtlik sõit;
- c) võistleja ei läbi kontrolli meediku juures peale kukkumist;
- d) võistleja lahkub võistluselt peale katkestamist, välja langemist või peatamist krossil nii, et tema hobune ei läbi veterinaari kontrolli;
- e) kõik värsked vereilmingud hobusel, mis on põhjustatud võistleja tegevusest (raskematel juhtudel hoiatuskaart);
- f) kõik liigse steki kasutamise juhtumid;
- g) krossile mitte lubamine sportlase ohutuse tagamiseks;

17.2 Hoiatuskaart antakse välja kindlasti järgmistel puhkudel:

- a) kõik hobuse halva kohtlemise juhtumid;
- b) kurnatud hobusega sõitmine;
- c) võistleja ei kanna turvakiivrit pärast esimest vastavat hoiatust.

17.3 Kõigis teistes olukordades otsustab sanktsiooni vajalikkuse peakohtunik koostöös teiste võistluse ametnikega.

17.4 Enne ametliku hoiatuse või hoiatuskaardi välja andmist tuleb peakohtunikul anda võistlejale võimalus enda teguviisi selgitada. Võistlejal on õigus saada selgitusi võistluse ametnikelt talle määratud sanktsiooni kohta.

17.5 Kui võistlejat ei õnnestu võistluse ajal teavitada talle määratud sanktsioonist, tuleb see info talle edastada meili teel seitsme päeva jooksul peale võistluse lõppu.

17.6 Kui võistlejale on määratud 12 kuu jooksul kaks hoiatuskaarti või kolm ametlikku hoiatust, rakendub automaatne võistluskeeld kaheks kuuks.

4. PEATÜKK – RIIETUS JA VARUSTUS

Nii riietuse kui varustuse puhul tuleb kooli- ja takistussõidus lähtuda nende alade määrustikest, kui käesolevas määrustikus ei ole sätestatud teisiti.

Põhjalikum varustust puudutav info koos illustreerivate fotodega on leitav "[FEI Tack and Equipment requirements for Eventing](#)" ja "[FEI Tack, Equipment & Dress](#)" (FEI TackApp).

ART 18 VÕISTLEJA VARUSTUS

18.1 Turvavarustus.

- 18.1.1 Hobuse seljas olles on alati kohustuslik kanda korrektselt kinnitatud turvakiivrit. Seeniorsportlastel võib lubada turvakiivrit eemaldada auhinnatseremoonial, kuid soovitatav on seda mitte teha.

Turvakiiver peab olema vastavuses ükskõik millise Euroopa Standardiga (EN). Kui võistleja ei kanna turvakiivrit, määratakse talle hoiatuskaart.

- 18.1.2 Turvavesti on kohustuslik kanda alati kui hüpatakse krossitakistusi.

Turvavest peab olema vastavuses Euroopa Standardiga (EN / Beta level 3). Õhkvesti võib kasutada, aga ainult koos nõuetele vastava turvavestiga.

18.2 Stekk.

Ratsastustreeningul ja hobuste ülevaatusel on lubatud kasutada stekki pikkusega kuni 120 cm.

Koolisõidus on stekk lubatud kuni stardieelselt sisenetakse võistlusväljaku ümber olevale alale või võistlusväljakule.

Hüppetreeningul ja krossil on steki suurim lubatud pikkus 75 cm.

18.3 Kannused.

Krossil on lubatud kannused vastavalt takistussõidu määrustikus sätestatule.

18.4 Võistlusriietuse nõuded koolisõidus.

Kiiver: must või tumedat värvi.

Ratsapüksid: valged või valkjad.

Kaelaside või lips: valge või valkjas.

Ratsasaapad: musta või tumeda värviga.

Kindad: valged, valkjad või ratsakuuega samas toonis.

Frakk või lühike ratsakuub: ühevärviline. Triibulised või mitmevärvilised frakid ja ratsakuued ei ole lubatud. Lubatud on maitsekad ja tagasihoidlikud aktsendid (kristallid, erinevat tooni krae või kant/iluliist). CCN2* ja CCN3* tasemetel on lubatud frakk.

18.5 Võistlusriietuse nõuded takistussõidus.

Ratsapüksid: valged või helebeežid.

Kontsaga ratsasaapad.

Valge krae või kaelusega särk ja valge lips või kaelaside. Kui ratsutatakse ilma pintsakuta, peavad särgil olema lühikesed või pikad varrukad. Pikkade varrukatega särgi varrukasuud peavad olema valged.

18.6 Võistlusriietuse nõuded krossis.

Krossis on võistleja riietus vaba.

Kohustuslik on kanda nõuetekohast turvavarustust.

Ratsasaabastel peab olema konts.

18.7 Võistleja juuksed.

Kõigil kolmel alal peavad võistlemise ajal võistleja juuksed olema korrektselt turvakiivri alla kinnitatud, pikk pats (ka punutud) ei ole lubatud.

18.8 Kõrvaklapid.

Treeningul või soojendusel võib võistleja või abiline hobuse seljas olles kasutada ainult ühte kõrvaklappi. Kõigil võistlusväljakutel on kõrvaklapid ja/või muud elektroonilised sidevahendid rangelt keelatud ning nende kasutamine toob kaasa hoiatuse, erandiks on meditsiinilised abivahendid (nt kuuldeaparaadid).

ART 19 HOBUSE VARUSTUS

19.1 Koolisõidu erisused.

Rinnarihm on lubatud.

Hobuste kõrvade katted on lubatud, kuid ei tohi oma kujult ja värvuselt olla silmatorkavad ega olla kinnitatud kapsli külge. Oluline on, et kõrvade katted lubavad kõrvadel vabalt liikuda ja need ei kata hobuse silmi.

Kõrvatropid ei ole lubatud. Kõrvade katted võivad olla heli summutavad.

Putukakaitse (ninaõõrik) on lubatud.

Võltssaba kasutamine on lubatud, eeldusel, et sellel ei ole lisaraskust ega muud funktsiooni.

19.2 Hobuse varustus krossil.

Varustus, mis ei võimalda kukkumise korral võistlejal koheselt ja takistamatult hobusest eralduda, ei ole lubatud.

Kui krossil kasutatakse kaelarihma, siis peab see olema kinnitatud kas rinnarihma või sadula külge. Valjastel on kurgualune rihm kohustuslik ning põserihmadele on keelatud lambanaha või muu lisamaterjali lisamine. Hakamoor ilma suuliseta ei ole lubatud. Ühegi suulise peel ei tohi olla pikem kui 10 cm..

ART 20 VARUSTUSE KONTROLL

Korrapidaja jälgib soojendusel võistlejate ja hobuste varustust. Kui midagi ei vasta määrustikule, teavitab korrapidaja sellest peakohtunikku ja võistlejat võidakse starti mitte lubada.

Lõplik vastutus kanda määrustikele vastavat varustust on võistlejal endal.

5. PEATÜKK – VÕISTLUSALAD

ART 21 KOOLISÕIT

Koolisõidus tuleb lähtuda kehtivast ERL koolisõidu määrustikust võttes arvesse siin määrustikus välja toodud erisused.

ART 22 KOOLISÕIDU KOHTUNIKE ARV JA PAIGUTUS

- 22.1 CCN100 ja madalama taseme koolisõidus on nõutud vähemalt üks kohtunik, ülejäänud tasemetel vähemalt kaks kohtunikku. Tiitlivõistlusel peab hindamisel olema alati vähemalt kaks kohtunikku, tugev soovitus on kasutada kolme.
- 22.2 Skeemi peakohtunik paikneb alati C tähes ning teine kohtunik E või B tähes. Kolme kohtunikuga on võimalikud paigutused kas C-H-B või C-M-E. Kohtuniku asukoht konkreetses tähes väljaku suhtes on reguleeritud ERL koolisõidu määrustikuga.
- 22.3 Ühel kohtunikul on lubatud päevas hinnata kuni 50 starti. Kokkuleppel vastava kohtuniku ja võistluse peakohtunikuga, võib nimetatud arvu suurendada kuni 55-ni.

ART 23 KOOLISÕIDU TULEMUS

- 23.1 Iga kohtuniku hinned korrutatakse vastavate koefitsientidega, liidetakse ning lahutatakse vigade eest saadud karistuspunktid (art 23.3). Saadud punktisummaga arvutatakse tulemuse protsent võimalikust maksimaalsest skeemi punktisummast, ümardades selle kahe kohani pärast koma. Kahe ja enama kohtuniku korral arvutatakse lisaks kohtunike keskmine protsent, mis ümardatakse samuti kahe kohani pärast koma. Võistleja protsentuaalne tulemus teisendatakse karistuspunktideks, lahutades selle 100-st ning ümardades saadud vahe ühe komakohani.
- 23.2 Ümardamisel lähtutakse printsibist, kus 1-4 ümardatakse alla ning 5-9 üles.
- 23.3 Vigade arvestus.

Kumulatiivsed vead:	Tehnilised ehk mittekumulatiivsed vead:
1. viga 2 karistuspunkti	Iga vea eest 2 karistuspunkti.
2. viga 4 karistuspunkti	
3. viga elimineerimine	

- 23.4 Võistleja ja/või hobuse kukkumine ajavahemikus, mis jääb nende stardikella ja skeemi lõpetamise vahele, toob kaasa elimineerimise.

ART 24 TAKISTUSSÕIT

- 24.1 Takistussõidus tuleb lähtuda kehtivast ERL takistussõidu määrustikust võttes arvesse siin määrustikus välja toodud erisused.
- 24.2 Takistussõidu eesmärgiks ei ole välja selgitada parimat takistussõidu sooritust, vaid tõestada, et võistlejad on hästi treenitud takistussõiduks.
- 24.3 Takistuste tüübid on täpselt määratletud takistussõidu määrustikuga. Lubatud on kasutada veekraavi koos lattidega.
- 24.4 Kolmevõistluse takistussõidus, v.a poniratsanike/ponide klassides, võistlevad ponid hobustega võrdsetel alustel ning neile süsteemide vahesid ei muudeta.

ART 25 TAKISTUSSÕIDU TULEMUS

- 25.1 Takistussõidus on võistluspaari tulemuseks parkuuri läbimisel tehtud vigade eest kogutud karistuspunktide summa.
- 25.2 Vigade arvestus.

Viga	Karistus
Esimene allumatus	4 karistuspunkti
Hüppamisel maha aetud takistus	4 karistuspunkti
Normiaja ületamine	0,4 karistuspunkt iga ületatud sekundi eest
Võistleja ja/või hobuse kukkumine	elimineerimine
Teine allumatus	elimineerimine
Piiraja ületamine	elimineerimine
Vale tee	elimineerimine
Keelatud kõrvaline abi	elimineerimine

- 25.3 Kui võistluspaar saab takistustel 20 ja enam karistuspunkti, siis ta krossile ei pääse ning elimineeritakse võistlusklassist automaatselt.

ART 26 KROSS

26.1 Stardiprotseduur.

Võistleja peab alluma starteri kontrollile ja ei tohi krossile startida enne, kui talle antakse stardimärguanne.

Hobune ei pea seisma täiesti liikumatult, kuid võistleja ei tohi saada mingit eelist lendstardi korral.

Iga sportlane on vastutav oma valmisoleku eest startida ettenähtud ajal.

26.2 Stardiboks.

Selleks, et startimise protseduur oleks lihtsam ja selgem, on kohustuslik kasutada stardiboksi - umbes 5 x 5 m suurune piiratud ala, mille esimese takistuse poolne külg on avatud. Samuti võivad hobuste sisenemiseks olla avatud stardiboksi tagumised nurgad.

Abiline võib hobuse saata stardiboksi ja teda seal kinni hoida, kuni võistluspaarile antakse stardimärguanne. Sellest hetkest alates loetakse võistluspaar startinuks ja neid ei tohi rohkem abistada.

26.3 Normiaeg ja piiraeg.

Normiaeg arvutatakse krossiraja pikkuse ja ettenähtud kiiruse põhjal. Piiraeg on kahekordne normiaeg.

Võistleja, kes ületab normiaega, saab ületatud aja eest karistuspunkte kuni piiraja täitumiseni. Tasemetel CCN90 ja madalamal kaasnevad karistuspunktid ka raja liiga kiire läbimise eest.

26.4 Aja mõõtmine.

Iga võistleja raja läbimiseks kulunud aega mõõdetakse alates stardimärguande andmisest kuni finišiliini ületamiseni. Juhul kui sportlane ületab stardiliini enne stardimärguannet, läheb aeg käima hetkel, mil sportlane ületab stardiliini.

26.5 Eksimine rajal.

Kõik kohustuslikud lipud ja takistused krossil tuleb läbida ja ületada vastavalt ette antud rajaplaanile.

Juba hüpatud takistust ei ole lubatud uuesti hüpata, v.a arvatud mitme elemendiga takistuse puhul (vt art 30.5.4b).

26.6 Hobuse seljast maha tulemine.

Võistleja võib krossirajal hobuse seljast maha tulla ainult selleks, et oma hobust või tema varustust kontrollida.

26.7 Lahkumine rajalt peale väljalangemist.

Kui võistleja langeb välja, peab ta krossilt lahkuma koheselt ja tal ei ole lubatud jätkata. Lahkuda tuleb sammus, kas seljas või käekõrval.

ART 27 KROSSIRADA

- 27.1 Stardi- ja finišiliinid, kohustuslikud punktid ning takistused peavad olema tähistatud punaste ja valgete lippudega. Punane lipp peab jääma alati sportlase paremale käele ning valge lipp vasakule.
- 27.2 Igal takistusel on oma järjekorranumber. Mitme elemendiga takistuse iga element tähistatakse veel lisaks numbrile tähega. Ka igal kohustuslikul punktil peab olema number.
- 27.3 Finišiliin peab olema krossi viimasest takistusest 20 kuni 50 m kaugusel.

- 27.4 Krossi rajaplaan peab olema kättesaadav igale võistlejale ning sellel peavad olema näidatud:
- a) stardi ja finiši asukoht;
 - b) takistuste ja kohustuslike punktide arv;
 - c) krossi distants;
 - d) normiaeg ja piiraeg.

ART 28 KROSSITAKISTUSED

- 28.1 Takistused peavad olema maa külge kinnitatud ja selge kuju ning välimusega. Kui kasutatakse looduslikke takistusi, siis tuleb kindel olla, et need on samas seisukorras kõigi võistlejate jaoks.
- 28.1.1 Takistuste mõõdud peavad vastama antud tasemel lubatule (vt määrustiku lisad E ja F) ning takistuste kinnine osa ei tohi üheski suunas võimaldada lubatust suurema mõõduga takistuse hüppamist.
- 28.1.2 Takistuste mõõtmine:
- a) kõrgust mõõdetakse äratõukekohast;
 - b) avatud takistuse (okser või kraav) laiust mõõdetakse takistuse esimesest servast tagumiseni, arvestades hobuse eeldatavat hüppetrajektoori;
 - c) kinnise takistuse laiust mõõdetakse takistuse esimese serva kõrgeimast punktist takistuse tagumise serva kõrgeima punktini;
 - d) allahüpet mõõdetakse takistuse maandumise poole kõige kõrgemast punktist maandumiskohani;
 - e) kui takistuse kõrgust ei ole võimalik selgelt määratleda (looduslikud hekid), siis mõõdetakse takistuse kõrgust selle kinnise osani, millest hobusel ei ole võimalik läbi hüpata.
- 28.2 Kui on tõenäoline, et kukkumise korral võib hobune jääda takistusse kinni või ennast vigastada, peab selline takistus olema ehitatud nii, et hobust on võimalik kiirelt vabastada. Seejuures peab takistus jääma kinniseks.
- 28.3 Takistustel on lubatud kasutada MIM tüüpi turvaklambreid (**turvasüsteemiga takistused**).
- 28.4 **Hekk** ehk takistuse kammitav osa peab olema painduvast materjalist ja selline, et hobune hekki kammides ennast ei vigastaks.
- 28.5 **Veetakistus** on kohustuslik krossi osa alates CCN100 tasemest.
- Veetakistuse põhi peab olema kandev ja ühtlane ning vee sügavus ei tohi olla üle 35 cm.
- Veetakistuse pikkus peab olema vähemalt 6 m vette sisenemise ja väljumise vahel, v.a juhul, kui veest väljumisel tuleb ületada takistus, siis peab pikkus olema vähemalt 9 m.
- Vette hüpates ei tohi järgmine takistus asuda lähemal kui kolm fuleed.
- Veest välja banketti hüpates ei tohi järgmine takistus olla lähemal kui kaks fuleed.
- Veest allahüpe vette on keelatud kombinatsioon kõigil tasemetel.
- 28.6 **Laiustakistus** (kaasaarvatud nurk), ei tohi olla püstise või vertikaalse esiservaga. Takistuse esimese poole ülemine serv peab olema ümar või piisava kalde all. Kõik teised takistused, kaasa arvatud väravad ja takistused, mille ehitamiseks on kasutatud kandilist/saetud materjali, ei tohi olla teravate või kandiliste servadega. Hekiga takistusi ei piirata, aga heki kõrgus peab sellisel juhul olema vähemalt 20 cm takistuse kinnisest osast.
- 28.7 **Kõrguseta takistus** (kuiv või veega täidetud kraav) on lubatud, kuid mistahes sellise takistuse osa ei või olla kõrgem kui 50 cm ja seda peab arvestama ka takistuse laiuse mõõtmisel.
- 28.8 **Mitme elemendiga takistuseks** loetakse kombinatsiooni mitmest lähestikku asuvast takistusest ehk elemendist, mis on tähistatud sama numbri ja järjestikku tähtedega (A, B, C jne) ning tuleb ületada ettenähtud järjekorras. Selliseks takistuseks tuleb lugeda ja vastavalt tähistada:
- kui kaks või enam lähestikku asuvat takistust on kavandatud ühe tervikliku ülesandena; või
 - kui mitu takistust on üksteisele nii lähedal, et pärast tõrget või möödasõitu on järgmise takistuse ületamine ebamõistlikult keeruline ilma ühe või mitme eelneva takistuse uuesti hüppamiseta.
- 28.9 Takistus ja selle **alternatiiv** tuleb tähistada sama numbri ja tähtede kombinatsiooniga. Takistuse ja selle alternatiivi kõik lipud tuleb märgistada musta triibuga.
- 28.10 Kõigil tasemetel tuleb krossitakistustel kasutada hobusele selge äratõukekoha näitamiseks fikseeritud maalatti või mõnd muud alternatiivi (hele saepuru, liiv, multš vms).

ART 29 HÜPETE ARV KROSSIL

- 29.1 Hüpete arve krossil peab jääma näidatud piiridesse (vt määrustiku lisad E ja F).

- 29.2 Siiski on kõigil tasemetel võimalik lisada maksimaalselt kaks täiendavat takistust, mida ei loeta hüpete koguarvu hulka järgmistel tingimustel:
- a) kaks astet, mis on osa kombinatsioonist/omavahel seotud takistustest, **võib minna** arvesse ühe hüppena. Näiteks vajunud tee (*sunken road* - tara enne, aste alla, aste üles, tara pärast) **võib minna** arvesse kolme hüppena;
 - b) kolm astet üles või alla **võib minna** arvesse kahe hüppena;
 - c) kraav kui kombinatsiooni osa (*coffin*) ei lähe arvesse hüppena.
 - d) **astet alla, mis on osa kombinatsioonist ja mille kõrgus ei ületa vastavale tasemele lubatud, või astet üles, mille kõrgus on kuni 75% lubatud, ei pea hüppena arvestama.** Peakohunik ja rajameister peavad enne võistlust kokku leppima, kui palju selliseid hüppeid, kui üldse, on konkreetse võistluse jaoks sobivad, võttes arvesse maastiku olemust ning raja tasakaalu, voolu ja intensiivsust. **Kui astme või kraavi ületamine on selgelt „hüpe“, tuleks seda ka sellisena arvestada.**

ART 30 KROSSI TULEMUS

30.1 Võistluspaari tulemuseks on krossiraja läbimisel tehtud vigade eest kogutud karistuspunktide summa.

30.2 Vigade arvestus krossil.

Viga	Karistus
Esimene tõrge, möödasõit või volt	20 karistuspunkti
Teine tõrge, möödasõit või volt samal takistusel	40 karistuspunkti
Kolmas tõrge, möödasõit või volt krossil	elimineerimine
Turvasüsteemiga takistuse maha ajamine nii, et takistuse mõõtmed muutuvad	11 karistuspunkti
Ohtlik sõit	25 karistuspunkti
Lipust möödumine	9 karistuspunkti
Võistleja ja/või hobuse kukkumine	elimineerimine
Normiaja ületamine	0,4 karistuspunkt iga ületatud sekundi eest
Piiraja ületamine	elimineerimine
Liiga kiire sõit CCN90 või madalamal tasemel:	
- normiajast enam kui 20 sekundit kiirem aeg	0,4 karistuspunkti iga kiiremini sõidetud sekundi eest
- peale eelviimast takistust sammule võtmine, oma jälgede ristamine või peatumine	elimineerimine

Tõendid: ainult ametlikku videosalvestust võib kasutada tõendina.

30.3 Lisaks peab elimineerimine toimuma järgmistel juhtudel:

- a) ebakorrektna varustus;
- b) takistuse või kohustusliku punkti vahele jätmine;
- c) takistuste hüppamine vales järjekorras või valelt poolt;
- d) juba hüpatud takistuse uuesti hüppamine (v.a art 30.5.4b korral).

30.4 Sõltuvalt konkreetsest juhtumist, võib elimineerida järgmistel juhtudel:

- a) ohtlik sõit;
- b) hobuse halb kohtlemine;
- c) tahtlik startimine enne stardimärguannet;
- d) takistuse hüppamine või selle hüppamise katse ilma turvakiivrita või lahtise kinnitusega turvakiivriga;
- e) ametnike poolt antud peatumismärguande eiramine;
- f) kõrvaline abi.

30.5 **Vead takistusel.**

Järgnevalt kirjeldatud takistustel tehtavad vead toovad kaasa karistuspunkte või elimineerimise, välja arvatud juhul, kui kohtuniku arvates ei ole need selgelt seotud nummerdatud takistuse/elementi ületamise või ületamise katsega. Alternatiivide puhul peab võistleja ületama korrektselt ühe alternatiivide variandi. Trajektoore on lubatud vahetada seni, kuni takistusi ületatakse õiges järjekorras.

30.5.1 Tõrge.

- a) Kui takistuse kõrgus on üle 30 cm, siis loetakse tõrkeks seda, kui hobune jääb takistuse ette seisma.
- b) Kõigi teiste takistuste puhul, mis jäävad alla 30 cm, ei loeta tõrkeks hobuse hetkelist seisma jäämist, millele järgneb koheselt hüpe. Kui on aga selge, et hobune jäi seisma, siis loetakse see tõrkeks. Hobusel on lubatud astuda kõrvale, kuid kui hobune astub tagasi, siis loetakse see tõrkeks.
- c) Kui uuel katsel takistuse ületamine ei õnnestu või kui hobust suunatakse takistuse poole peale tagasi astumist ja hobune jääb seisma või astub uuesti tagasi, siis loetakse see teiseks tõrkeks.

30.5.2 Möödasõit ja lipust möödumine.

- a) Puhas (0 karistuspunkti): hobuse pea, kael ja mõlemad õlad ületavad takistuse lippude esialgse asukoha vahelt. Kui lipp on paigast ära läinud, siis hobuse tagumised jalad peavad hüppama takistuse kinnise osa kõrguselt.
- b) Lipust möödumine (9 karistuspunkti): hobuse pea ja kael ületavad takistuse lippude esialgse asukoha vahelt, kuid õlg ei lähe lippude vahelt läbi. Kui lipp on paigast ära läinud, siis hobuse tagumised jalad peavad hüppama takistuse kinnise osa kõrguselt.
- c) Möödasõit (20 karistuspunkti): kui hobune väldib takistuse hüppamist nii, et tema pea, kael ja kumbki õlg ei lähe lippude esialgse asukoha vahelt läbi või tema tagumised jalad ei hüppa takistuse kinnise osa kõrguselt. Kui võistleja jätkab rajal, siis toob see kaasa elimineerimise.
Kui takistuse elementide vahe on kuni 5 meetrit (nt peneroll) ja hobune ületab esimese elemendi puhtalt, siis on ta automaatselt proovinud hüpata ka järgmist elementi ning võistleja ei saa enam oma meelt muuta alternatiivi kasuks, ilma, et sellega kaasneks 20 karistuspunkti möödasõidu eest.

30.5.3 Volt.

- a) Eraldi nummerdatud takistuste vahel on võistlejal lubatud teha volt või ristata oma jälgi, kuni ta ei ole hobust järgmisele takistusele suunanud.
- b) Mitme elemendiga takistuse esimese elemendi hüppamisest viimase elemendi hüppamiseni saab võistleja 20 karistuspunkti kui ta:
 - b1) möödub järgmisena hüpatavast elemendist;
 - b2) ristab oma jälgi elementide vahel;
 - b3) teeb voldi ümber juba hüpatud elemendi.Vaata lisaks graafilisi näiteid määrustiku lisast I.

30.5.4 Takistuse uuesti hüppamine.

- a) Pärast esimest tõrget, volti või möödasõitu võib võistleja teha ühe või mitu volti ilma täiendava karistusega, kuni ta pole suunanud hobust uuesti takistuse ületamisele.
- b) Mitme elemendiga takistusel on lubatud juba hüpatud elementide uuesti hüppamine, kuid võistleja sooritust hinnatakse siin samadel alustel nagu esimesel katsel.
- c) Kui takistuse uuesti hüppamiseks on vajalik lippude vahelt läbi minemine vastassuunas, siis see on lubatud.
- d) Korrektselt taastamata turvasüsteemiga takistuse uuesti hüppamine toob kaasa elimineerimise.

30.5.5 Kukkumine.

- a) Võistleja loetakse kukkunuks, kui ta on oma hobusest eraldunud sellisel viisil, et jätkamiseks peab ta uuesti hobuse selga ronima.
- b) Hobune loetakse kukkunuks, kui tema õlg ja külg puudutavad maapinda või takistust ja kui hobune on jäänud takistusse kinni nii, et ta ise sealt enam vabaks ei saa.

6. PEATÜKK – ÜLDISED VÕISTLUSE REEGLID

ART 31 PAREMUSJÄRJESTUS

- 31.1 Koolisõidu tulemused protokollitakse ja arvutatakse vastavalt art 23 toodule. Tulemused avaldatakse pärast koolisõidu lõppu ja võetakse arvesse lõplikus paremusjärjestuses.
- 31.2 Takistussõidus kõik takistustel ja aja eest saadud karistuspunktid protokollitakse ja liidetakse vastavalt art 25 toodule. Tulemused avalikustatakse pärast takistussõidu lõppu ja võetakse arvesse lõplikus paremusjärjestuses.
- 31.3 Krossil kõik takistustel ja aja eest saadud karistuspunktid protokollitakse ja liidetakse vastavalt art 30 toodule. Tulemused avalikustatakse pärast krossi lõppu ja võetakse arvesse lõplikus paremusjärjestuses.
- 31.4 Ühelt võistlusalt välja langemine toob automaatselt kaasa välja langemise kogu võistlusklassist.
- 31.5 Lõplik paremusjärjestus selgub kõigi kolme ala karistuspunktide liitmisel ning võitjaks on väikseima karistuspunktide summaga võistleja.

- 31.6 Kui kahel või enamal võistlejal on võrdne karistuspunktide summa, siis annab paremuse:
- a) parem krossi tulemus arvestades karistuspunkte takistustel ja aja eest;
 - b) ikka võrdse tulemuse korral loeb parem koolisõidu tulemus;
 - c) ikka võrdse tulemuse korral loeb krossi normiajale lähemale sõidetud aeg;
 - d) ikka võrdse tulemuse korral loeb parem takistussõidu tulemus arvestades karistuspunkte takistustel ja aja eest;
 - e) ikka võrdse tulemuse korral loeb takistussõidus kiirem aeg;
 - f) ikka võrdse tulemuse korral loeb koolisõidus kõrgem üldmulje hinne;
 - g) kui tulemus on endiselt võrdne, siis jääb see nii ka lõpp-protokollis ja võistlejad jäävad kohta jagama.
- 31.7 Diskvalifitseerimine tähendab, et võistlejal ja/või hobusel ei ole lubatud osa võtta toimuvast võistlusklassist või tervest võistlusest. Diskvalifitseerimine võib olla tagasiulatuv.
- Diskvalifitseerimise otsustab peakohtunik järgmistel juhtudel:
- a) kõige tõsisemad hobuse halva kohtlemise juhtumid;
 - b) kõige tõsisemad sportlaste ebakorrektse käitumise juhtumid.
- Diskvalifitseerimine toimub tagasiulatuvalt kui selgub, et võistleja ja/või hobune ei olnud täitnud võistlusel osalemiseks vajalikke tingimusi.

ART 32 STARDIJÄRJEKORD

- 32.1 Koolisõidu stardijärjekord loositakse ja avaldatakse hiljemalt võistlusele eelneval päeval, kusjuures selles peab olema näidatud:
- a) iga võistleja individuaalne stardiaeg või;
 - b) kui võistlejad on jagatud gruppidesse, siis iga grupi esimese võistleja stardiaeg.
- Enne avaldamist peab stardijärjekord olema peakohtuniku poolt üle vaadatud ja heaks kiidetud.
- 32.2 Takistussõidu ja krossi puhul on korraldaja otsustada, kas võistlejad stardivad vastavalt koolisõidu stardijärjekorrale või toimub startimine pööratud paremusjärjestuses.
- 32.2.1 Takistussõidu stardijärjekord klassi algusajaga peab olema avaldatud hiljemalt üks tund enne selle algust. Kui takistussõit toimub koheselt peale koolisõitu või paralleelselt koolisõiduga, siis eraldi stardijärjekord ei ole vajalik.
- 32.2.2 Krossi stardijärjekord iga võistleja stardiajaga peab olema avaldatud hiljemalt üks tund enne krossi algust. Enne avaldamist peab stardijärjekord olema peakohtuniku poolt üle vaadatud ja heaks kiidetud.
- 32.3 Kui võistleja osaleb mitme hobusega, siis ta ei saa muuta oma hobuste järjestust, kuid võib krossil ja takistussõidus peakohtunikuga kokkuleppel startida teistel aegadel, kui esialgses stardijärjekorras.
- 32.3.1 Tiitlivõistluse klassis mitme hobusel startiv võistleja peab hiljemalt 1 tund enne koolisõidu algust teatama sekretariaati selle hobuse nime, kellega ta stardib tiitlivõistluse arvestuses. Selle hobusega peab ta kõigil kolmel alal startima esimesena.

ART 33 TREENING JA SOOJENDUS

- 33.1 Võistluspaigas ei ole lubatud hobust treenida kellelgi peale võistleja enda. Selle vastu eksides võidakse võistleja ja hobune elimineerida.
- 33.2 Võistleja abilisel ei ole õigust hobust treenida, kuid kerge hobuse liigutamine pika ratsmega on lubatud. Abilisel on lubatud ka hobust kordetada.
- 33.3 Riskides elimineerimisega, ei ole võistlejal lubatud ratsutada krossitakistuste läheduses või koolisõidu ja takistussõidu väljakutel, kui peakohtuniku poolt ei ole välja kuulutatud teisiti.
- 33.4 Kõigil kolmel alal peab olema soojendusväljak, mis võimaldab hobust ette valmistada vastavalt toimuva ala eripäradele:
- 33.4.1 Koolisõidus on soovituslik, et soojendusväljak oleks vähemalt mõõtmetega 20 x 60 m. Võimalusel võiks korraldaja soojendusväljakule maha märkida võistlusväljaku mõõtmetega sarnase ala;
- 33.4.2 Takistussõidu soojendusel peab olema vähemalt kaks mahaaetavat takistust, mis on tähistatud valge ja punase lipuga;
- 33.4.3 Krossi soojendusel peab olema vähemalt kaks krossitakistust, **mis peavad vastama krossi võistlustakistustele seatud tingimustele**. Lisaks võib soojenduseks lisada takistussõidu takistusi. Kõik soojendustakistused peavad olema tähistatud valge ja punase lipuga.

- 33.5 Koolisõidu võistlusväljakuga tutvumine on võimalik kui võistluse korraldaja kokkuleppel peakohtunikuga seda võimaldab. Tutvumine on lubatud hobusega käekõrval või sadulas sammu kõndides ümber suletud aia.
Korraldaja võib lubada väljakuga tutvumise raames treenida ka koolisõidu aias, kusjuures kirjeldatud treeningul tohib hobust käsitleda vaid võistleja.
- 33.6 Koolisõidu võistlusväljakuga tutvumisel ja kokkulepitud treeningaegadel peab kohal olema ka korrapidaja.

ART 34 PÄÄS VÕISTLUSVÄLJAKULE

- 34.1 Koolisõiduväljakule võivad võistlejad hobuse seljas siseneda ainult oma võistlussoorituse ajaks. Selle vastu eksides võidakse nad elimineerida. Võistlejad võivad jalgsi siseneda võistlusväljakule enne võistluse algust või pauside ajal. Kolmevõistluse koolisõidus ei ole koolisõiduväljaku sulgemine kohustuslik.
- 34.2 Krossirajaga on keelatud tutvuda enne kui rada on peakohtuniku poolt avatuks kuulutatud. Selle vastu eksimine võib võistlejale kaasa tuua elimineerimise.
- 34.2.1 Krossirada tuleb tutvumiseks avada vähemalt krossile eelneval päeval. Kui korraldaja ei ole otsustanud teisiti, siis võib krossirajaga tutvuda ainult jalgsi.
- 34.2.2 Kõik krossitakistused, lipud ja numbrid peavad olema paigas hetkeks, kui rada tutvumiseks avatakse. Võistlejad ei või nende asukohta muuta riskides elimineerimisega.
- 34.3 Takistussõidus tuleb rada võistlejatele avada vähemalt 15 minutit enne võistlusala algust. Takistussõidu raja kuulutab avatuks peakohtunik.
Võistlejad võivad rajaga tutvuda jalgsi alates raja avamisest kuni esimese võistleja stardini.
Võistlejatel on keelatud siseneda võistlusväljakule jalgsi peale võistlusala algust, välja arvatud kui koolisõit ja takistussõit toimuvad paralleelselt.

ART 35 SEISAKUD JA MUUDATUSED

- 35.1 Ajakavas võivad tekkida seisakud ohtlike olude tõttu. Vajadusel võib võistluse peatada või lükata algust edasi. Vastava otsuse teeb peakohtunik konsulteerides võistluse teiste ametnikega. Kui võistlus peatatakse, siis tuleb sellega jätkata esimesel võimalusel. Kõiki võistlejaid, keda seisak puudutab, tuleb ette hoiatada ja teavitada, kui on teada võistluse jätkumise aeg.
- 35.2 Kui rajad on tutvumiseks avatud, siis muudatusi võib sisse viia ainult äärmisel vajadusel ja kokkuleppel peakohtunikuga. Kui krossil on esimene võistleja startinud, tohib muudatusi sisse viia ainult äärmuslike olude (nt tugev vihm või kuum ilm) tõttu, mis muudavad võistluse ebaausaks või ohtlikuks.

ART 36 KÕRVALINE ABI

- 36.1 Igasugune kolmandate isikute tegevus, mis abistab soorituse käigus võistlejat või hobust, ei ole lubatud.
- 36.2 Krossil ei loeta kõrvaliseks abiks tegevust, kui:
a) võistlejale ulatatakse tema stekk, turvakiiver või prillid nii, et ta ei tule hobuse seljast maha;
b) kui võistleja palub peale ebaõnnestunud hüpet mahaaetud lipu tagasi tõstmist.
- 36.3 Igasuguste sidevahendite kasutamine võistlussoorituste ajal on keelatud.
Kiivri külge kinnitatud kaamerad on lubatud ainult juhul, kui selleks on peakohtunikult küsitud eraldi luba.

7. PEATÜKK – VÕISTLUSE AMETNIKUD

ART 37 ÜLDISELT

Kõik võistluse ametnikud esindavad ERLi ja selle väärtusi. Ametnikud peavad olema erapooletud, viisakad ja tundma hästi ERL ja FEI regulatsioone.
Iga võistluse jaoks teeb korraldaja kokkulepped ametnike positsioonide täitmiseks.
Ametnike töö võistlusel algab tund aega enne esimest koolisõidu starti ja lõpeb 30 minutit peale lõplike tulemuste väljakuulutamist.

ART 38 PEAKOHTUNIK

- 38.1 Kolmevõistluse kohtunike kategooriate ja nende taotlemise/säilitamise tingimused on määrustiku lisas G ning ERL poolt tunnustatud kolmevõistluse kohtunike nimekiri on avaldatud [Ratsanetis](#).

38.2 Peakohtuniku ülesanded.

ERL võistlustel täidab peakohtunik ka tehnilise delegaadi ülesandeid. Peakohtunik koordineerib võistluse kulgemist, vastutab selle vastavuse eest kehtivatele määrustikele ning on ainuisikuliselt vastutav võistlusel vastu võetavate otsuste ning kõigi võistluse ajal esile kerkivate probleemide lahendamise eest.

Kõigi otsuste langetamisel jääb viimane sõna peakohtunikule, kuid ta peab seda tegema oma pädevuse piires, võttes arvesse teiste ametnike soovitusi.

Peakohtunikul on ainsa ametnikuna kohustus ja õigus igal ajal võistluse käigus elimineerida iga hobune, kes lonkab, on haige või kurnatud ning iga võistleja, kes ei ole võimeline võistlust jätkama.

Vajadusel juhendab ja abistab peakohtunik kõiki võistluse ametnikke ja vabatahtlikke nende töös.

38.2.1 Kõigile kolmele võistlusalale eelnevalt kontrollib peakohtunik üle treening-, soojendus- ja võistlusväljakud ning rajad.

38.2.2 Koolisõidus määrab peakohtunik koolisõidukohtunike paigutuse ning kontrollib nende varustatust vajalike töövahenditega. Samuti kontrollib peakohtunik üle väljaku mõõtmised ja tähtede asukohad.

38.2.3 Takistussõidus kontrollib peakohtunik üle väljakud (mõõdud, ohutus, kvaliteet jne), parkuuride vastavuse määrustikele ja võistlusklasside tasemetele.

38.2.4 Krossiraja vaatab peakohtunik üle koos rajameistriga soovituslikult vähemalt üks nädal enne võistluse toimumist, et vajadusel oleks võimalik muudatusi teha.

Peakohtunik kontrollib krossiraja vastavust käesolevale määrustikule (takistuste mõõdud, ohutus, distants jne).

Peakohtunik vastutab töökorralduse eest krossi toimumise ajal. Peakohtunik peab veenduma, et kõigi takistuste ületamist on võimalik ausalt hinnata ning ajavõtt toimub kõigile võistlejatele samadel alustel. Peakohtunik juhendab vastavalt takistuste kohtunikke nende töös.

38.2.5 Kui võistlusel toimub hobuste ülevaatus, siis selle toimumise ajal peavad kohal olema nii peakohtunik kui veterinaar, kes vajadusel teevad otsuse hobuse jätkamise kohta võistlusel.

38.2.6 Peakohtunikul on õigus peatada ja elimineerida krossil võistleja, kes ratsutab ohtlikult, sõidab kurnatud ja/või selgelt lonkava hobusega või kasutab liigselt stekki ja/või kannuseid.

Vajadusel rakendab peakohtunik ametlikku hoiatust või hoiatuskaarti.

38.2.7 Peakohtunik kontrollib ja kinnitab oma allkirjaga võistluse lõplikud tulemused.

38.2.8 Peakohtunik peab esitama ERL-ile peakohtuniku raporti 2 tööpäeva jooksul peale võistluse lõppu.

ART 39 KOOLISÕIDU KOHTUNIK

39.1 Kolmevõistluse koolisõitu võivad hinnata kõik ERLi kolmevõistluse kohtunikud ning ERLi koolisõidu kohtunike [nimekirjas](#) olevad kohtunikud, kaasa arvatud kohtuniku kandidaadi kategooriaga kohtunikud.

39.2 Koolisõit tuleb läbi viia vastavalt ERLi koolisõidu määrustikule, võttes arvesse käesolevas määrustikus välja toodud erisusi. Kui otsuse langetamisel tekib küsimusi seoses kolmevõistluse erisustega, siis tuleb otsuse tegemisse kaasata võistluse peakohtunik.

ART 40 TAKISTUSSÕIDU KOHTUNIK

40.1 Kolmevõistluse takistussõitu võivad läbi viia kõik ERLi kolmevõistluse kohtunikud ning ERLi takistussõidu kohtunike [nimekirjas](#) olevad kohtunikud alates TS kohtunik 2 kategooriast.

40.2 Takistussõit tuleb läbi viia vastavalt ERLi takistussõidu määrustikule, võttes arvesse käesolevas määrustikus välja toodud erisusi.

Kohtunik tutvub rajaga koos peakohtuniku ja rajameistriga ning vajadusel esitab muudatusettepanekud. Lõpliku raja vastu võtmise otsustab peakohtunik.

Kui otsuse langetamisel tekib küsimusi seoses kolmevõistluse erisustega, tuleb otsuse tegemisse kaasata võistluse peakohtunik.

ART 41 SEKRETÄR

41.1 Kolmevõistluse sekretäri kategooria ja selle taotlemise/säilitamise tingimused on määrustiku lisas G ning ERL poolt tunnustatud sekretäride nimekiri on avaldatud [Ratsanetis](#).

41.2 Sekretäri peamisteks ülesanneteks on:

- a) võistlusele tehtud registreerimiste haldamine;
- b) hobuste passide kogumine ja tagastamine koostöös veterinaariga;

- c) võistlust puudutava info jagamine;
- d) peakohtuniku abistamine võistluspaaride kvalifikatsioonide kontrollimisel;
- e) iga ala stardijärjekordade ja ajakavade koostamine ning kooskõlastamine peakohtunikuga;
- f) tulemuste protokollimine ja arvestamine igal alal ning kokkuvõttes, nende esitamine peakohtunikule kinnitamiseks.

ART 42 KORRAPIDAJA

- 42.1 Kolmevõistluse korrapidajate kategooriad ja nende taotlemise/säilitamise tingimused on määrustiku lisas G ning ERL poolt tunnustatud korrapidajate nimekiri on avaldatud [Ratsanetis](#).
- 42.2 Korrapidaja ülesanne on abistada võistluse korraldajat, ametnikke ja võistlejaid võistluse toimumise ajal. Erilist tähelepanu tuleb pöörata hobuste heaolule ning et kõigile võistlejatele oleks tagatud võimalikult võrdsed tingimused.
- Korrapidaja jälgib võistlejaid nii treeningul kui soojenduses ning pöörab seejuures tähelepanu ka hobuse heale kohtlemisele. Korrapidaja kontrollib, et võistleja riietus ja hobuse varustus vastaks ERL määrustikele. Hobuste ülevaatus toimumise korral aitab korrapidaja organiseerida sujuvat hobuste esitlemise kulgu.

ART 43 VETERINAAR

- 43.1 Kolmevõistluses võivad võistluse veterinaarina ametis olla kõik hobustega tegelevad veterinaararstid.
- 43.2 Võistluse veterinaar kontrollib hobuste passidest vaktsineerimisi soovituslikult enne, kui hobune on võistlusel startinud.
- Kui võistlusel toimub hobuste ülevaatus, siis selle läbi viimine tuleb kokku leppida peakohtunikuga.
- Kui võistluse veterinaar leiab, et mõne võistleja hobuse tervislik seisund ei võimalda võistlusel jätkamist, on tal kohustus peakohtuniku sellest koheselt informeerida.

ART 44 RAJAMEISTER

- 44.1 Kolmevõistluse rajameistrite kategooriate ja nende taotlemise/säilitamise tingimused on määrustiku lisas G ning ERL poolt tunnustatud kolmevõistluse rajameistrite nimekiri on avaldatud [Ratsanetis](#).
- Takistussõidus võib rajameister olla ka [ERL poolt tunnustatud rajameistrite nimekirjast](#).
- 44.2 **Krossi rajameister.**
- Rajameister on vastutav takistuste asukoha ja mõõtude eest. Rajad peavad vastama võistlusklassi raskusastmele ning kõik takistused peavad olema tähistatud numbrite ja lippudega.
- Krossi rajaplaanil peavad olema näidatud kõik võistlusklassi rajale kuuluvad takistused ja nende alternatiivid ning kohustuslikud pöörded. Samuti peab rajaplaanil olema näidatud krossiraja distants ja normiaeg koos piirajaga.
- Rajameister vastutab, et krossirajad oleksid valmis piisavalt vara enne võistluse toimumist, et need saaks koos peakohtunikuga üle vaadata ja vajadusel jõuaks sisse viia muudatusi.
- Rajameister peab olema kohal ja osalema krossiraja ülevaatusel koos peakohtunikuga. Enne võistluse algust annab rajameister krossi rajaplaani peakohtunikule, kes selle avalikustab.
- Rajameistri roll krossi toimumise vältel koostöös peakohtunikuga on lahendada kõik küsimused, mis puudutavad soorituse hindamist krossil.
- Lisaks nõustab rajameister peakohtuniku krossiga seotud sanktsioonide määramisel (ohtlik ratsutamine, hobuse halb kohtlemine, ebasportlik käitumine, hobuse heaolu ohustamine). Kui rajal või mõnel takistusel esineb korduvaid kukkumisi või on kehvad ilmastikuolud, siis on rajameistri kohustus hinnata, kas rada ja takistused on piisavalt heas seisukorras, et võistlust ohutult jätkata. Lõpliku otsuse teeb siin peakohtunik, võttes arvesse rajameistri hinnangut.
- Rajameister on vastutav, et krossil võistluse käigus hüpatavate takistuste turvasüsteemid on nõuetekohaselt paigaldatud ning vastavad hetkel kehtivatele reeglitele.
- 44.3 **Takistussõidu rajameister.**
- Takistussõidus on rajameister vastutav takistuste asukoha ja mõõtude eest. Rajameister osaleb koos peakohtuniku ja takistussõidu kohtunikuga rajaga tutvumisel ning vajadusel viib sisse soovitud muudatused.
- Takistussõidu rajaplaanil peavad olema näidatud takistuste tüübid, numbrid ja hüppamise suund koos distantsi ja normiajaga. Rajameister annab rajaplaani enne võistluse algust peakohtunikule, kes selle avalikustab.

ART 45 HUVIDE KONFLIKT

ERL võistlustel tuleb võimalusel vältida ametnike ja võistlejate vahelist huvide konflikti, kuid arvestades Eesti kolmevõistlejate ja võistluse ametnike arvu, tuleb lähtuda mõistlikkuse printsiibist ja võimaldada võimalikult paljudel sportlastel võistlusel startida nii, et võistluse kvaliteet ei kannataks.

LISA A – KOOLISÕIDUS LUBATUD JA KEELATUD SUULISED

Märkus: kolmevõistluse koolisõidus lubatud mistahes heakskiidetud suulist võib kombineerida mistahes heakskiidetud põseosaga. Varustuse sobivust saab kontrollida ka FEI varustuse äpist (FEI TackApp).

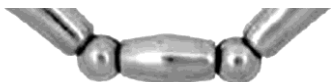
1. Lubatud suulised:

- võivad olla ühe või mitme liigendiga;
- võivad olla kahe liigendiga, ümmarguse või rullikujulise vahelüliga, mis tagab parema sobivuse ja mugavuse. Liigendi servad peavad olema ümarad ning liigendi lubatud suurus on maksimaalselt 4,5 cm;
- võivad olla kergelt kurviline, et hobuse keelele oleks rohkem ruumi. Maksimaalne lubatud keeleava mõõt on 30 mm;
- lainelised suulised on lubatud;
- suulise silindrikujuline vahelüli on lubatud ning see peab olema ilma muude liikuvate osadeta kui ainult rullik ise;
- vahelüli peab olema sile ja ümar;
- suuliste miinimum paksus hobustele on 14 mm ja ponidele 10 mm;
- peeltega rõngastega suulise rippuva põseosa maksimaalne lubatud pikkus suulise ülaosast kuni väikse rõnga ülaosani on 7 cm.

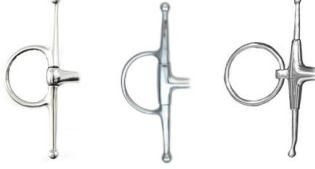
2. Keelatud suulised:

- kontrollplaadiga suulised;
- ühe või mitme lüliga kaabelsuuline;
- suulised, mis mehaaniliselt takistavad keele liikumist;
- suulised, mis võivad vertikaalselt libiseda, luues "gag-efekti"
- suuliserõngad, mis takistavad ratsmete vaba liikumist.

3. Lubatud suuliste suuosad:

1. Ühe liigendiga 	8. Kahe ümmarguse vahelüliga 	15. Kummipulk
2. Kahe liigendiga 	9. Kahe liigendiga kurviline 	16. Silikoonpulk
3. Ühe liigendiga kurviline 	10. Metallpulk 	17. Silikoonpulk
4. Kummiga kaetud ühe liigendiga 	11. Kurviline metallpulk 	18. Mullen liigendiga
5. Kahe liigendiga keerleva vahelüliga 	12. Kurviline metall 	19. French link liigendiga
6. Kahe liigendiga plastikust vahelüliga 	13. Kurviline metall 	
7. Ümmarguse vahelüliga 	14. Kurviline metall 	

4. Lubatud suuliste rõngad:

1. Liikuv rõngas 	3. Liikuv rõngas põseäärega 	5. D-rõngas
2. Oliivrõngas 	4. Peeltega rõngas 	6. Põsehaaradega rõngas

5. Kangsuulised:

Lubatud suuosad 	Lubatud põseosad Sirgete peeltega S-kujuliste peeltega
	Keeleava ning liikuva suuosaga, pöörduvate peeltega

6. Kangvaljastuse puhul on kangi kõrval kasutataval suulisel lubatud järgmised suuliste suuosad:

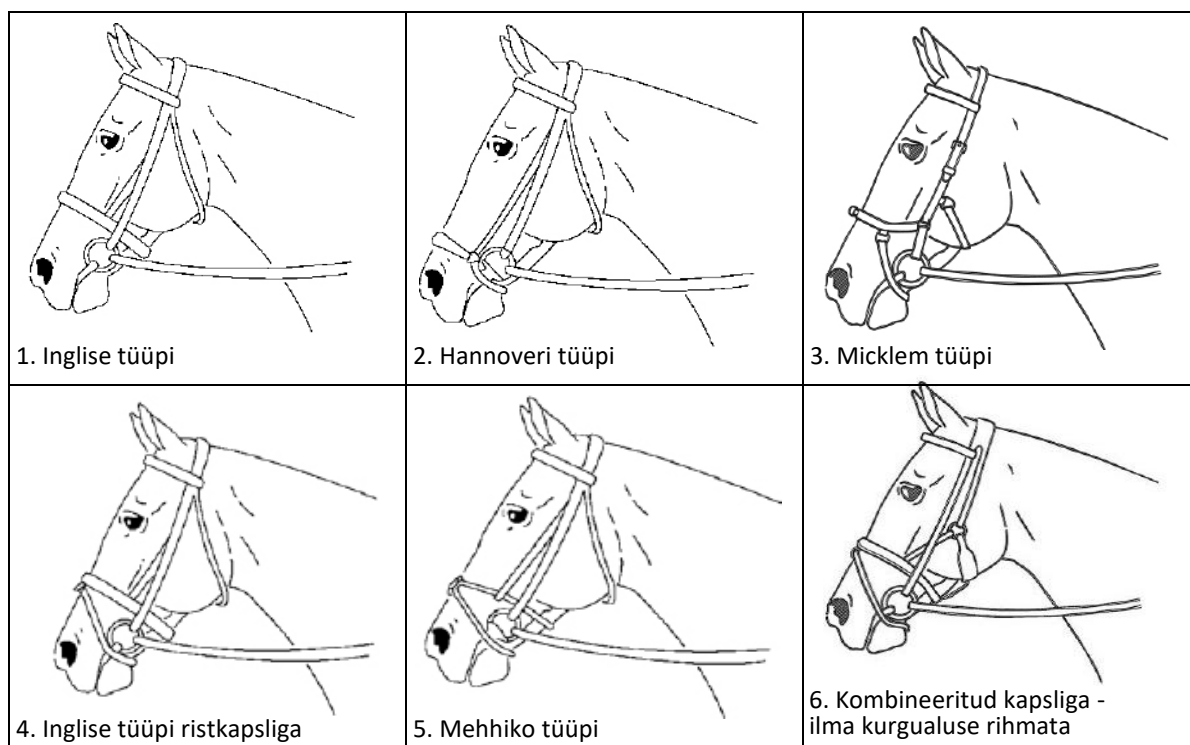
1. Ühe liigendiga 	4. Kummiga kaetud ühe liigendiga 	7. Ümmarguse vahelüliga
2. Kahe liigendiga 	5. Kahe liigendiga keerleva vahelüliga 	8. Kahe ümmarguse vahelüliga
3. Ühe liigendiga kurviline 	6. Kahe liigendiga plastikust vahelüliga 	9. Kahe liigendiga kurviline

7. Kangvaljastuse puhul on kangi kõrval kasutataval suulisel lubatud järgmised suuliste rõngad:

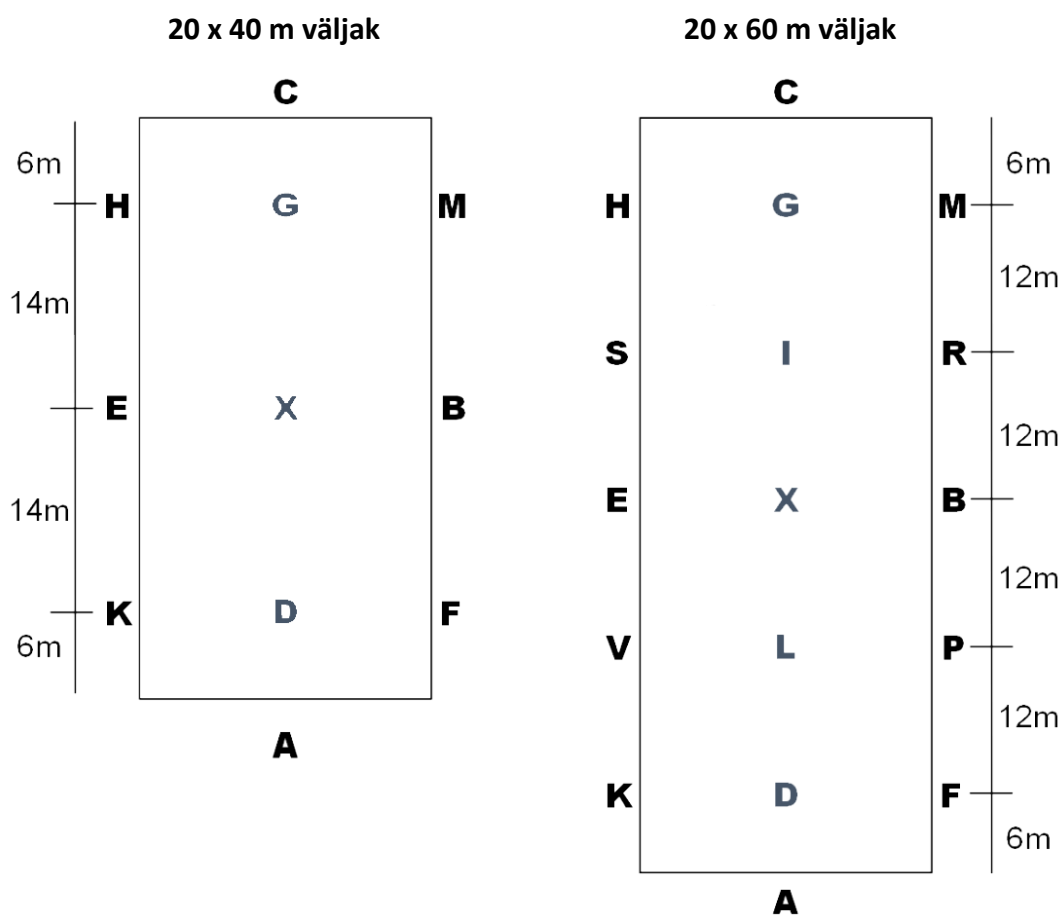
1. Liikuv rõngas 	2. Oliivrõngas 	3. Liikuv rõngas põseäärega
---	---	--

LISA B – KOOLISÕIDUS LUBATUD VALJASTE TÜÜBID

Alltoodud pildid on ainult näited ning kõik sarnased valjad, millel on sarnane efekt, on lubatud ka siis, kui need järgivad üldist võistluseetikat.

LISA C – KOOLISÕIDU VÄLJAKUTE JOONISED

LISA D – TASEMEPÕHISED KVALIFIKATSIOONINÕUDED JA VANUSED

Järgnevalt on välja toodud miinimumnõuded, millele võistlejad ja hobused peavad vastama, et antud tasemel startida, seejuures:

- võistlejal ja hobusel, kellel on FEI kvalifikatsiooni tulemus (MER) vähemalt CCI2* tasemel, loetakse rahvuslikud kvalifikatsioonid täidetuks.

CCN70		
Võistleja vanusele piirang puudub	Hobune vähemalt 4-aastane	Poni vähemalt 4-aastane
Kvalifikatsioon: • nõuded puuduvad		

CCN80		
Võistleja vanusele piirang puudub	Hobune vähemalt 4-aastane	Poni vähemalt 4-aastane
Kvalifikatsioon: • nõuded puuduvad		

CCN90		
Võistleja vanusele piirang puudub	Hobune vähemalt 4-aastane	Poni vähemalt 5-aastane
Kvalifikatsioon: • nõuded puuduvad, välja arvatud juhul: - kui võistleja on kuni 18-aastane, siis on võistluspaarilt nõutud vähemalt 1 KV tulemus CCN70 või kõrgemalt tasemelt; - võistlejal, kes stardib 4-aastase hobusega, on nõutud vähemalt 2 KV tulemust CCN90 või kõrgemalt tasemelt.		

CCN100		
Võistleja vähemalt 12-aastane	Hobune vähemalt 5-aastane	Poni vähemalt 5-aastane
Kvalifikatsioon: • võistluspaarilt on nõutud vähemalt 1 KV tulemus CCN80 või kõrgemalt tasemelt; • kui võistlejal on vähemalt 1 KV tulemus CCN1* või kõrgemalt tasemelt, siis ei ole hobusel KV tulemus vajalik.		

CCN1*		
Võistleja vähemalt 12-aastane	Hobune vähemalt 5-aastane	Poni vähemalt 6-aastane
Kvalifikatsioon: • võistluspaarilt on nõutud vähemalt 1 KV tulemus CCN90 või kõrgemalt tasemelt, väljaarvatud juhul:		

CCN2*		
Võistleja vähemalt 14-aastane	Hobune vähemalt 6-aastane	Poni vähemalt 6-aastane
Kvalifikatsioon: • võistluspaarilt on nõutud vähemalt 1 KV tulemus CCN100 või kõrgemalt tasemelt.		

CCN3*		
Võistleja vähemalt 16-aastane	Hobune vähemalt 6-aastane	Poni vähemalt 6-aastane
Kvalifikatsioon: • võistluspaarilt on nõutud vähemalt 1 KV tulemus CCN2* või kõrgemalt tasemelt.		

LISA E – KOLMEVÕISTLUSE TASEMETE PARAMEETRID

Ala	CCN70	CCN80	CCN90	CCN100	CCN1*	CCN2*	CCN3*
KOOLISÕIT							
Skeem	3V-ABC1 3V-ABC2	3V-A1 3V-A2	3V-A3 / 3V-A4 CCIP1 A	3V-A4 / 3V-LK1 CCI1* A/B/C	CCI1* A/B/C CCI2* A/B/C/D	CCI2* A/B/C/D CCI3* A/B/C/D	CCI3* A/B/C/D
EMV skeem	---	---	Harrastajad: 3V-A3 Poniratsanikud: CCIP1 A	Juuniorid: CCI1* A/B/C	Noored: CCI2* A/B/C/D	Seeniorid: CCI3* A/B/C/D	---
TAKISTUSSÕIT							
Takistuste kõrgus kuni (m)	0,75	0,85	0,95	1,05	1,10	1,15	1,20
Takistuste laius kuni (m)	0,85	0,95	1,05	1,20	1,25	1,35	1,40
Kolmiku laius kuni (m)	1,00	1,20	1,30	1,40	1,45	1,55	1,60
Kiirus (m/min)	325 - 350	325 - 350	325 - 350	350	350	350	350
Distants (m)	300...600	300...600	300...600	300...600	300...600	max 600	max 600
Takistuste arv	8...11	8...11	10...11	10...11	10...11	10...11	10...11
Hüpete arv	9...12	9...12	10...12	10...12	11...12	max 13	max 14
KROSS							
Kinnise takistuse kõrgus kuni (m)	0,70	0,80	0,90	1,00	1,05	1,10	1,15
Heki kõrgus kuni (m)	0,80	0,95	1,10	1,20	1,25	1,30	1,35
Takistuse laius ülalt kuni (m)	0,80	0,90	1,00	1,15	1,20	1,40	1,60
Takistuse laius alt kuni (m)	1,20	1,30	1,50	1,75	1,80	2,10	2,40
Tasapinnalise takistuse laius kuni (m)	1,20	1,50	1,80	2,20	2,40	2,80	3,20
Allahüpe kuni (m)	0,90	1,15	1,30	1,35	1,40	1,60	1,80
Maksimaalne kiirus (m/min)	435	435	450	480	500	520	550
Distants (m)	1300...2200	1500...2200	1800...2200	2000...2800	2000...3000	2600...3120 3640...4680 (L)	3025...3575 4400...5500 (L)
Hüpete arv	12...22	15...22	18...22	18...25	20...25	25...30	27...32 30...35 (L)
Distsantsi läbimise aeg	---	---	---	---	4-6 min	5-6 min 7-9 min (L)	5.30-6.30 min 8-10 min (L)

(L) - kui rahvuslik võistlus toimub koos CCI-L formaadis FEI võistlusega (vt lisaks art 3.1)

LISA F – SISEKOLMEVÕISTLUSE TASEMETE PARAMEETRID

Ala	CCN70	CCN80	CCN90	CCN100	CCN1*	CCN2*
KOOLISÕIT						
KOOLISÕIT	3V-ABC1 / 3V-ABC2	3V-A1 / 3V-A2	3V-A2 / 3V-A3 / 3V-A4 CCIP1 A	3V-LK1	CCI1* A/B/C	CCI2* A/B/C/D
SMV skeem	---	---	Harrastajad: 3V-A2 / 3V-A3 Poniratsanikud: CCIP1 A	Juuniorid: 3V-LK1	Noored: CCI1* A/B/C	Seniorid: CCI2* A/B/C/D
TAKISTUSSÕIT						
Takistuste kõrgus kuni (m)	0,75	0,85	0,95	1,05	1,10	1,15
Takistuste laius kuni (m)	0,80	0,90	1,10	1,25	1,30	1,35
Kolmiku laius kuni (m)	1,00	1,20	1,30	1,45	1,50	1,55
Kiirus (m/min)	300	300	300	320	320	320
Distants (m)	300...400	300...400	300...400	300...500	300...500	300...500
Takistuste arv	8...10	8...10	10...11	10...11	10...12	10...12
Hüpete arv	10	11	12	13	14	14
SISEKROSS						
Kinnise takistuse kõrgus kuni (m)	0,70	0,80	0,90	1,00	1,05	1,10
Heki kõrgus kuni (m)	0,80	0,95	1,10	1,20	1,25	1,30
Takistuse laius ülalt kuni (m)	0,80	0,90	1,00	1,20	1,30	1,40
Takistuse laius alt kuni (m)	1,20	1,40	1,60	1,80	2,00	2,10
Tasapinnalise takistuse laius kuni (m)	1,00	1,20	1,50	1,60	1,80	2,00
Allahüpe kuni (m)	0,80	0,80	1,00	1,10	1,20	1,40
Maksimaalne kiirus (m/min)	320	320	320	340	350	350
Distants (m)	300...700	600...800	700...800	800...900	800...1000	1000...1200
Hüpete arv	14...16	15...18	16...20	16...20	18...22	20...24

LISA G – AMETNIKE KATEGOORIAD

Ametnikuõiguste andmine või säilitamine otsustatakse peale iga koolitust individuaalselt.

ERL omab õigust teha peasekretäri otsusega erisusi kategooriate omistamise tähtaegades ja tingimustes.

1. KOHTUNIKUD

Kate- gooria	Min vanus	Eelnev kategooria	Läbitav koolitus	Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivus	Kategooria kehtivuse eeldused	Kohtunikuks olemise õigused ERL võistlustel
3V kohtunik 1	20	Puudub	3V kohtuniku koolitus ja eksam	- Ratsaspordi harrastamise kogemus - TS ja KS kohtuniku ning 3V rajameistri koolitused. - Min 2 x peakohtuniku ja min 1 x 3V rajameistri vari viimase kahe aasta jooksul. 3V kohtunik 2 või FEI kategooria kohtuniku soovitus	3 aastat	- Töötamine kohtunikuna min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min üks 3V kohtunike täiendkoolitus kolme aasta jooksul	- Kohtunike kogu liige - Peakohtunik kuni CCN100 tase
3V kohtunik 2	22	3V kohtunik 1 min kaks aasta	Täiendkoolitused vajalikud mahus ja eksam või test.	- Töö 3V kohtunikuna min kaks aastat - Min 4 x kohtunike kogu liige, sh min 1 x peakohtunik viimase kahe aasta jooksul - Kahe 3V kohtunik 2 või FEI kategooria kohtuniku soovitus	3 aastat	- Töötamine kohtunikuna min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min üks 3V kohtunike täiendkoolitus kolme aasta jooksul	- Kohtunike kogu liige - Peakohtunik
FEI kategooriad – vastavalt FEI standarditele, taotlemiseks ERL soovitus							- Kohtunike kogu liige - Peakohtunik

2. RAJAMEISTRID

Kate- gooria	Min vanus	Eelnev kategooria	Läbitav koolitus	Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivus	Kategooria kehtivuse eeldused	Rajameistriks olemise õigused ERL võistlustel
3V rajameister 1	20	Puudub	3V rajameistri koolitus ja eksam	- Kolmevõistluse harrastamise kogemus - Min 2 x 3V rajameistri vari viimase kahe aasta jooksul 3V rajameister 2 või FEI kategooria rajameistri soovitus	3 aastat	- Töötamine rajameistri assistendina või rajameistrina min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min üks 3V rajameistrite täiendkoolitus 3 aasta jooksul	- Rajameister kuni CCN100 tase - Rajameistri assistent
3V rajameister 2	22	3V rajameister 1 min kaks aastat	Täiendkoolitused vajalikud mahus ja eksam või test.	- Min 2 x rajameister + min 2 x 3V rajameister 2 assistendiks kahe viimase aasta jooksul - Kahe 3V rajameister 2 või FEI kategooria rajameistri soovitus	3 aastat	- Töötamine rajameistri assistendina või rajameistrina min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min üks 3V rajameistrite täiendkoolitus 3 aasta jooksul	- Rajameister kuni 110 cm parkuurid - Rajameistri assistent
FEI kategooriad – vastavalt FEI standarditele, taotlemiseks ERL soovitus							- Rajameister - Rajameistri assistent

3. KORRAPIDAJAD

Kate- gooria	Min vanus	Eelnev kategooria	Läbitav koolitus	Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivus	Kategooria kehtivuse eeldused	Korrapidajaks olemise õigused ERL võistlustel
3V korrapidaja 1	18	Puudub	3V korrapidaja koolitus ja eksam	Seos hobuste ja/või ratsaspordiga	3 aastat	- Töötamine peakorrapidaja assistendina min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min üks 3V korrapidajate täiendkoolitus 3 aasta jooksul	Peakorrapidaja assistent
3V korrapidaja 2	20	3V korrapidaja 1 min üks aasta	Täiendkoolitused vajalikus mahus ja eksam või test.	- Min 4 x peakorrapidaja assistendina viimase kahe aasta jooksul 3V korrapidaja 2 või FEI kategooria korrapidaja soovitus	3 aastat	- Töötamine korrapidajana või korrapidaja assistendina min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min 1 x 3V korrapidajate täiendkoolitus 3 aasta jooksul	Peakorrapidaja või assistent
FEI kategooriad – vastavalt FEI standarditele, taotlemiseks ERL soovitus							Peakorrapidaja või assistent

4. SEKRETÄRID

Kate- gooria	Min vanus	Eelnev kategooria	Läbitav koolitus	Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivus	Kategooria kehtivuse eeldused	Sekretäriks olemise õigused ERL võistlustel
3V sekretär	18	Puudub	3V sekretäri eksam	- Soovituslikult seos ratsaspordiga - MS Excel programmi kasutamine - Töö kolmevõistluse võistlustel peasekretäri varjuna viimase aasta jooksul 3V sekretäri soovitus	3 aastat	- Töötamine peasekretärina min 3 x kolme aasta jooksul ERL võistlustel - Min 1 x sekretäride täiendkoolitus 3 aasta jooksul	Peasekretär

LISA H - KOLMEVÕISTLUSE EDETABELITE PUNKTIARVESTUSE KORD

- Edetabeli arvestusse lähevad Eesti Ratsaspordi Liidus ja FEI-s registreeritud kolmevõistlused ja väljaspool Eesti Vabariiki toimuvad rahvuslikud kolmevõistlused, mis kuuluvad vastava riigi alaliidu kalendrisse.
- Edetabeli punktiarvestus toimub kalendriaasta põhiselt ehk iga aasta 1. jaanuarist alustatakse punktide arvestamist nullist.
- Edetabeleid peetakse järgmistes arvestustes:
 - seeniorid ja seenioride paarid alates CCN90
 - **Noored** ja **noorte** paarid alates CCN80
 - Juuniorid ja juunioride paarid alates CCN80
 - poniratsanikud ja poniratsanike paarid alates CCN70
 - harrastajad CCN70 kuni CCN100
 - hobused ja ponid alates CCN70
- Edetabeli punkte arvestatakse tulemuse, taseme ja võistluse kategooria põhiselt, kusjuures tulemus teisendatakse punktideks, korrutatakse vastavate koefitsientidega ning avaldatakse kümnendiku täpsusega.
 - Tulemuse teisendamiseks karistuspunktid lahutatakse 124-st ehk punkte annavad tulemused kuni 123,9 kp.
 - Edetabelisse arvestusse lähevad 5 enim punkte andnud tulemust.
- Punktiarvestuse koefitsiendid:

Rahvuslikud tasemed	
CCN70	0,6
CCN80	0,7
CCN90	0,8
CCN100	0,9
CCN1*	0,95
CCN2*	1,0

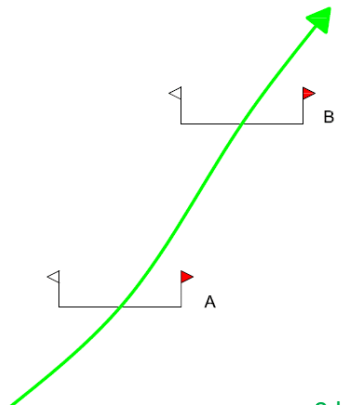
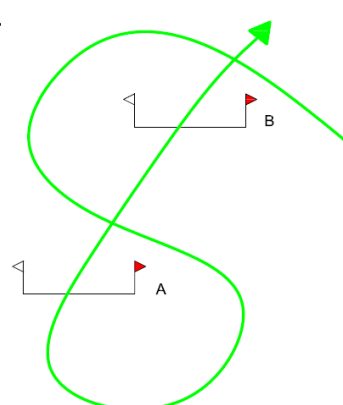
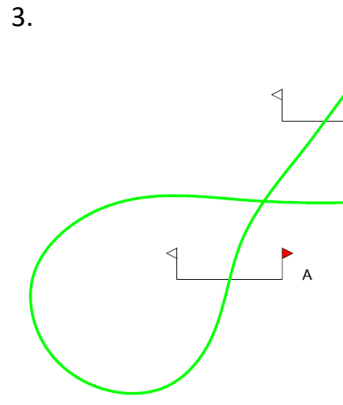
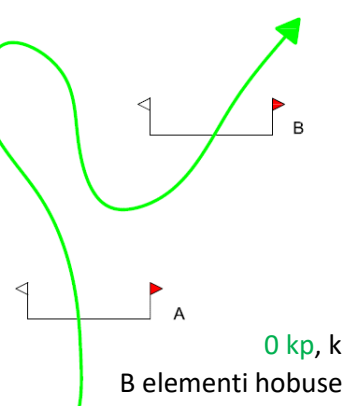
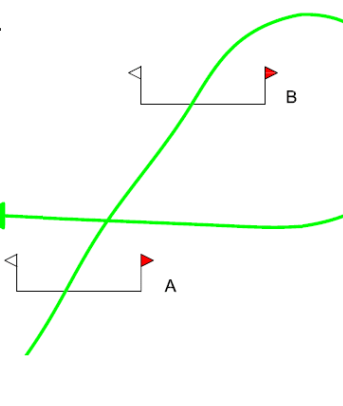
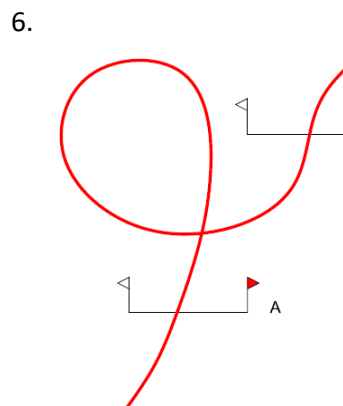
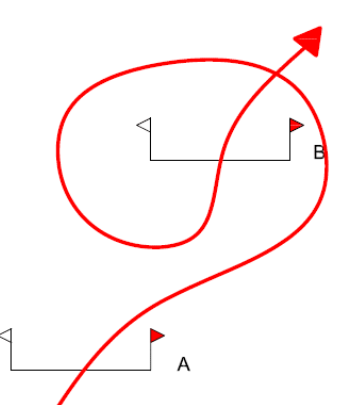
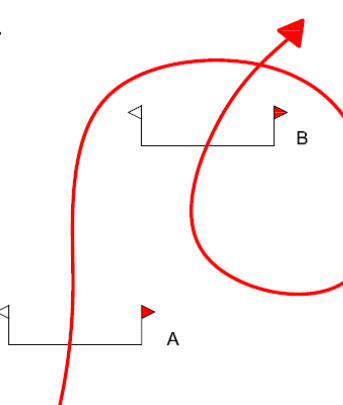
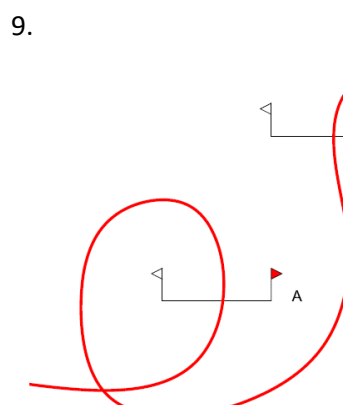
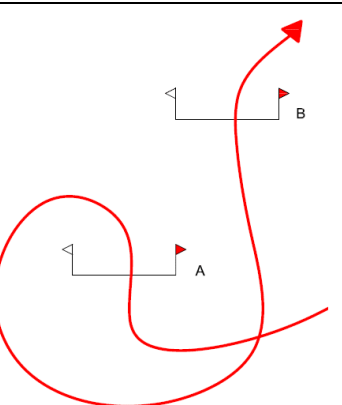
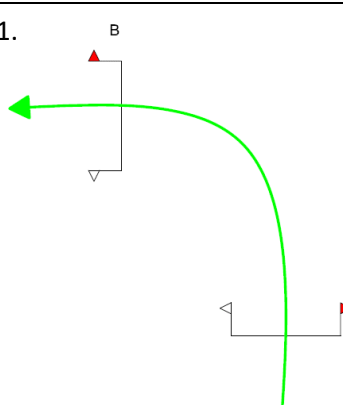
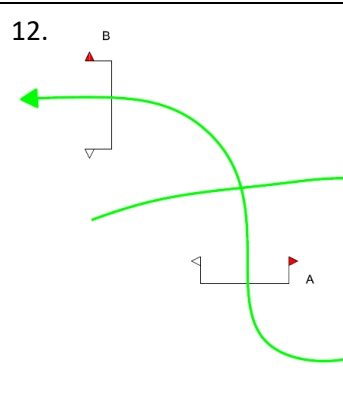
Võistluse kategooria	
Sisekolmevõistlus	0,7
Rahvuslik võistlus	1,0
CCI1*, CCIP1-S/L	1,32
CCI(O)2*-S, CCIP2-S/L	1,44
CCI(O)2*-L	1,5
CCI(O)3*-S	2,4
CCI(O)3*-L	3,0
CCI(O)4*-S	3,6
CCI(O)4*-L	4,2
CCI5*-L	4,8

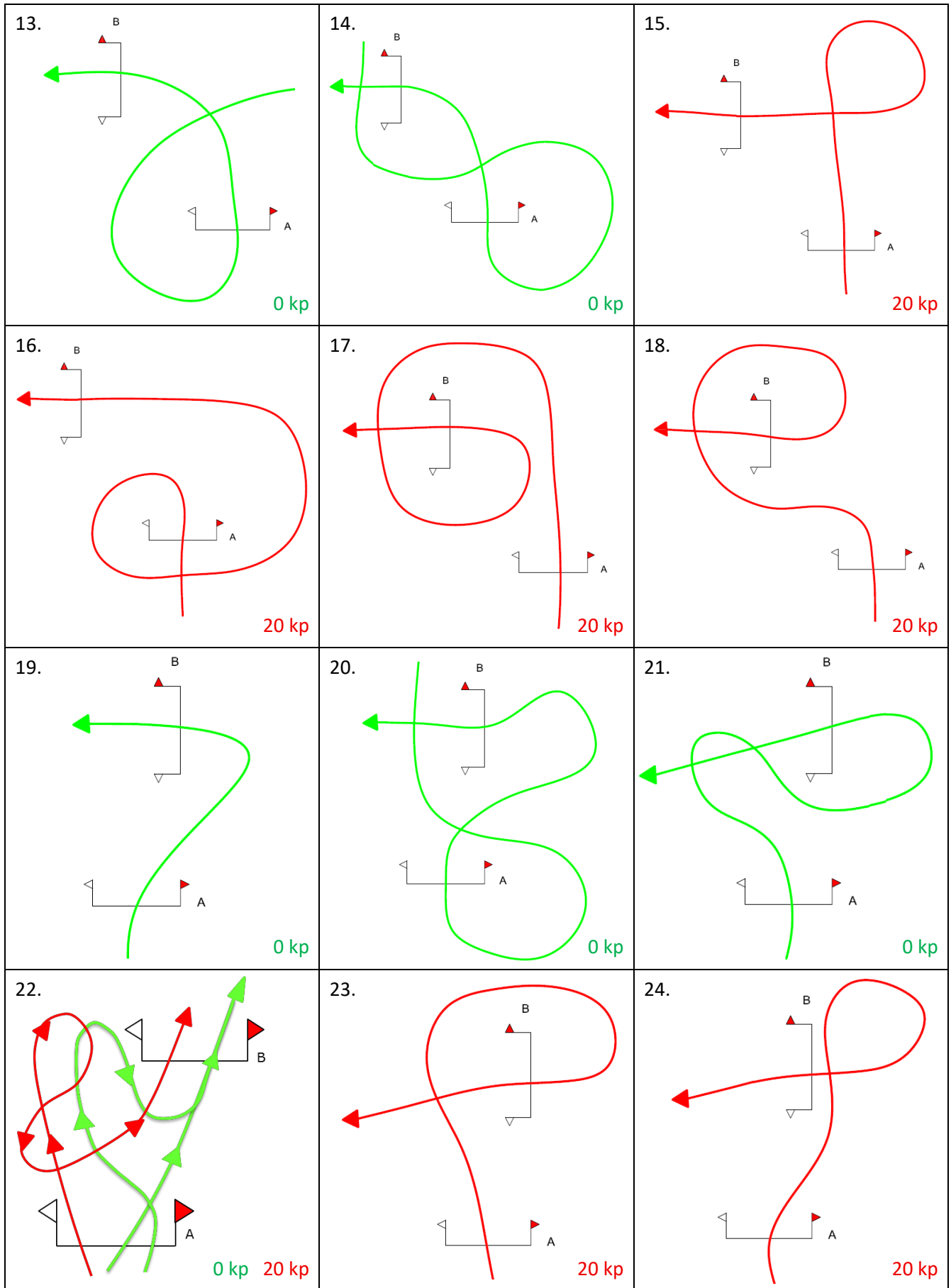
Tiitlivõistlused	
SMV	0,9
EMV	1,2
Põhjamaade MV	1,2
NHMM	2,0
EM	3,0
MM	3,5
OM	4,0

- Näited:
 - CCN2* tulemus 63,6 kp - punkte edetabelisse $(124-63,6)*1*1=60,4$
 - EMV tasemel CCN2* tulemus 63,6 kp - punkte edetabelisse $(124-63,6)*1*1,2=72,5$
 - NHMM tasemel CCI2*-L tulemus 63,6 kp - punkte edetabelisse $(124-63,6)*1,5*2=181,1$.
- Klubide edetabelisse kantakse punktid vastavalt eelpool toodud punktiarvestuse korrale. Kõigi sportlaste klubiline liikmelisus peab olema lõpp-protokollides tuvastatav ja vastama Ratsaneti andmetele.
 Edetabeli pidamise eesmärk:
 - tähtsustada klubi kui ERL liikme rolli
 - hoogustada klubisisest tegevust
 - tekitada klubide vahel eluterve konkurents
 - tähtsustada noortespordi osakaalu ratsaspordis
- Edetabelis kasutatakse koefitsiente:
 - seeniorid 1,0
 - noored 3,5
 - juuniorid ja poniratsanikud 6,0
 - harrastajad 0,5
- Edetabelit peetakse kalendriaasta põhiselt eraldi iga kuu ning vastava aasta kohta kokku. Igakuiselt ja aasta kokkuvõttes lähevad arvesse jooksva kalendriaasta 5 enim punkte andnud tulemust ehk viimase võistluskuu seis on ka aasta kokkuvõtteks.
- Aasta kokkuvõttes autasustatakse parimat klubi meenega. Juhul, kui edetabeli parimaid premeeritakse rahaliselt, siis auhinna fondi suuruse, jagunemise ja väljamaksete korra kinnitab ERL juhatus.

LISA I – GRAAFILISED NÄITED VÕIMALIKEST VIGADEST KROSSIL

Järgnevalt on välja toodud enim kasutatavad takistuste kombinatsioonide näited, kuidas neid on lubatud ületada. Rohelise värviga on lubatud trajektoorid ja punase värviga need trajektoorid, mis toovad endaga kaasa 20 karistuspunkti (kp).

1. 0 kp	2. 0 kp	3. 0 kp
4. 0 kp, kui B elementi hobusele ei presenteerita	5. 0 kp	6. 20 kp
7. 20 kp	8. 20 kp	9. 20 kp
10. 20 kp	11. 0 kp	12. 0 kp

25. 20 kp	26. 20 kp	27. & 29. Mitme elemendiga (A, B, C jne) takistusel kaasnevad kp, kui võistleja möödub hüpatava elemendi tagant või ristab jälgi elementide vahel. Punane trajektoor 20 kp, kuna läbib kogu B elemendi tagumise osa ja möödub elemendist. Roheline trajektoor 0 kp, sest ei läbi kogu B elemendi tagumist osa. Sinine trajektoor 0 kp, sest läbib küll B elemendi kogu tagumist osa, aga läheb tagasi, et vältida elemendist möödumist.
28. 20 kp		
30. 0 kp	31. 0 kp	